

Op te bergen
in de band van
8 en 9 juni 2004

*de leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de commissiegriffier mede te delen.*

Verslag

---

van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie

---

gehouden op 19 mei 2004

INHOUD

Opening	2
Mededelingen	2
Vaststelling agenda	2
Verslag vergadering 31 maart	2
Ingekomen stukken	2
Rondvraag	3
IPO-aangelegenheden	4
Uitnodigingen	4
BVO Emmen	4
Notitie subsidiebeleid	7
Inspreker de heer Hoekstra (Milieufederatie)	7
Jaarstukken 2003	16
Voorjaarsnota 2004	23
Verordening burgerinitiatiefvoorstellen Drenthe	36
Brief van Agora-Europa over burgerinitiatief	38
Verbreding Actieprogramma informatie- en communicatietechnologie (ICT)	38
Voorstel Drents Belang tot privatisering van de Productgroep Wegen en Kanalen	41
Overzicht stand van zaken gedane toezeggingen in vergaderingen van provinciale statencommissies 2003 tot en met januari 2004	42
Hemplax	42
Sluiting	42
Toezeggingen	43
Bijlage	44

STATENCOMMISSIE BESTUUR, FINANCIËN EN ECONOMIE

Verslag van de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 19 mei 2004 in het provinciehuis te Assen.

Aanwezig:

H. Zomer (CDA, voorzitter)
H. Baas (ChristenUnie)
L. Bomhof (VVD)
A.H.J. Dohle (VVD)
J.W.M. Engels (D66)
F.A.J. Harleman (GroenLinks)
H. Holman (CDA)
A. Huizing (PvdA)
M.H. Jakobs (PvdA)
J. Langenkamp (GroenLinks)
H.P.K.M. Looman (PvdA)
mevrouw A.H. Mulder (CDA)
mevrouw N. Nieuwenhuizen (OPD)
J.G. van Pijkeren (Fractie de Jong)
E.A. Rougoor (PvdA)
J.P. Sluiter (D66)
E.R. Veenstra (PvdA)
A. Wendt (ChristenUnie)
G. Wieringa (Drents Belang)

Voorts aanwezig:

W.A.R. Boer (PvdA)
mevrouw H. Kempe-Foekens (ChristenUnie)
mevrouw J.M. Pannekoek-van Toor (VVD)
Joh. Dijks (VVD, gedeputeerde)
mevrouw A. Haarsma (PvdA, gedeputeerde)
J.H. Schaap (PvdA, gedeputeerde)
mevrouw I.M. Rozema (statengriffier)
mevrouw J. Stapert (commissiegriffier)
G. Eijkelenboom

Met kennisgeving afwezig:

K.N. Blanksma (GroenLinks)
H.C.E. Boerland (VVD)
mevrouw G. de Vries-Leggedoor (CDA)

1. Opening

De VOORZITTER opent om 14.00 uur de vergadering en heet iedereen hartelijk welkom. Een bijzonder welkom richt hij tot de leden van de Statencommissie Cultuur en Welzijn (CW) die aanwezig zijn om deel te nemen aan de behandeling van agendapunt 9.

2. Mededelingen

De VOORZITTER deelt mee dat mevrouw De Vries en de heren Blanksma en Boerland bericht van verhindering tot het bijwonen van de vergadering hebben gestuurd. De heer Blanksma wordt door de heer Harleman vervangen. Bij agendapunt 9 heeft zich een inspreker gemeld. Voor een werkbezoek aan de zweeftrein staat de commissie op de wachtlijst voor september. Vanwege de lengte van de vergadering is voor een broodje gezorgd.

3. Vaststelling van de agenda

De heer HOLMAN vraagt om agendering van de ontwikkelingen bij de BVO Emmen; hij wil hierover graag een paar vragen stellen. Hij verzoekt om bespreking van dit onderwerp na punt 8.

De heer WIERINGA verzoekt de behandeling agendapunt 15, dat ook al op de agenda van de vorige vergadering heeft gestaan, eerder gedurende de vergadering te laten plaatsvinden. Hij vraagt zich af waarom hiervoor nu slechts 15 minuten is gepland, terwijl dat in de vorige vergadering nog een uur was. Hij vraagt de commissie voor de behandeling van dit punt wel voldoende tijd te nemen.

De VOORZITTER constateert dat de commissie instemt met behandeling van het agendapunt BVO Emmen na punt 8. Het wordt als punt 8a geagendeerd.

Mevrouw PANNEKOEK vraagt wanneer punt 15 dan aan de orde moet komen. Zij hecht aan een zo vroeg mogelijke behandeling van agendapunt 9.

De VOORZITTER stelt voor dit punt als 11a op te voeren.

De heer ENGELS is hier niet voor.

De heren VEENSTRA, BAAS, HOLMAN en BOMHOF delen die mening.

De VOORZITTER constateert dat punt 15 gewoon punt 15 blijft.

De heer LANGENKAMP wil de problematiek rond Hempflax en de vezelhennepteelt graag agenderen. Hij stemt ermee in dat dit punt aan het eind van de reguliere agenda aan de orde komt.

De VOORZITTER zegt dat het op de agenda komt als punt 17a.

4. Verslag vergadering van 31 maart 2004

Het verslag wordt conform het ontwerp vastgesteld.

Met betrekking tot de toezegging over de notitie inzake verbetervoorstellen programmabegroting deelt de heer SCHAAP mee dat die onderweg is.

De VOORZITTER stelt vast dat ook mevrouw Rozema haar toezegging gestand heeft gedaan.

5. Ingekomen stukken

De VOORZITTER deelt mee dat het verslag van de Statengriffie bij vergissing niet op de lijst van ingekomen stukken staat.

De heer BOMHOF zegt bij de ingekomen stukken ook het jaarverslag 2003 van de Algemene wet bestuursrecht(Awb)-commissie te missen. Hij wil dat verslag graag eens bespreken, maar dat mag ook wel in augustus of september.

De VOORZITTER zegt dat de commissiegriffier noch hij dit jaarverslag heeft gezien. Het verslag zal voor een volgende vergadering geagendeerd worden.

De heer SCHAAP meldt met betrekking tot ingekomen stuk A.2 dat er als het om de borgstelling van het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds gaat, wat voorzichtige ontwikkelingen zijn, maar dat hij vreest dat de uitkomst zal zijn wat al door iedereen werd verwacht.

De staten krijgen daar nog informatie over.

Vervolgens besluit de commissie conform het voorstel.

6. Rondvraag

De heer HUIZING zegt dat zijn fractie geschrokken is over de berichtgeving in het Dagblad van het Noorden over de eenzijdige opzegging van het in 1998 gesloten Langman-akkoord door het Rijk. Volgens het bericht is dit niet omdat de zaak niet onder controle is, maar omdat het Rijk het beschikbare geld wil inzetten in de sterke regio's. Er is bij het kabinet dus sprake van een beleidswijziging.

Besturen betekent het maken van keuzes en die kunnen soms pijnlijk uitvallen. Maar het Langman-akkoord was een wilsovereenstemming tussen twee partijen, die toch wisten welke verplichtingen zij aangingen.

De VOORZITTER verzoekt de heer Huizing zijn vragen te stellen.

De heer HUIZING kan zich voorstellen dat het college nog niet alle gevolgen op een rij heeft, maar wil hierover toch al de volgende vragen stellen.

- Wat kan de maatregel van het Rijk betekenen voor reeds in gang gezette ontwikkelingen?
- Vergt de maatregel van het Rijk aanpassing van het Kompas, dat uitgaat van vijf economische kernzones, vier prioritaire steden, alsmede een ontwikkeling langs de A7 en de A37?
- Heeft het college aanwijzingen dat het Rijk bij de besluitvorming is uitgegaan van mogelijke baten die het Noorden in uitzicht zijn gesteld als gevolg van het eventueel winnen van aardgas onder de Waddenzee?
- Welke acties worden ondernomen om te bevorderen dat de maatregel wordt teruggedraaid?
- Wanneer acties richting het Rijk geen soelaas bieden, wat kan het Noorden dan zelf nog doen?

De heer SCHAAP zegt dat over de problematiek van de voortzetting van het Langman-akkoord na 2006 al heel lang door het college wordt nagedacht. De berichtgeving in de pers is vooral gestoeld op het gesprek tussen een delegatie van het Noorden en de staatssecretaris van econo-

mische zaken, mevrouw Van Gennip. Het lijkt of er in Den Haag geen collectief geheugen meer is: in de Langman-afspraken is in 2006 een knip gelegd in verband met de Europese structuurfondsen, maar eigenlijk lopen de afspraken tot 2010.

De heer DOHLE heeft vernomen dat de fracties van het CDA en de VVD in de Tweede Kamer willen vasthouden aan het Langman-akkoord.

De heer SCHAAP vindt dit een buitengewoon verheugende mededeling. Nu het gesprek met het kabinet op dit moment uiterst moeizaam verloopt, heeft het Noorden de komende tijd de belangrijke opdracht de Tweede Kamer van goede informatie te voorzien. Ook de staten kunnen daaraan een bijdrage leveren.

Het Noorden heeft, in tegenstelling tot de rest van het land, jaren geleden al de keuze gemaakt waar de kernzones komen te liggen.

De aardgaswinning onder de Waddenzee is in het Noorden geen punt van discussie, maar hierover zal uiteraard wel met het kabinet en de Kamer gecommuniceerd worden.

De heer LANGENKAMP heeft gelezen dat er geen hoorzitting komt over de asfaltcentrale in Meppel, terwijl het probleem daar toch vergelijkbaar is met dat in Coevorden. Wat zijn de criteria voor het houden van een hoorzitting? Voorzover hem bekend is Drenthe niet direct vertegenwoordigd in de Raad van Commissarissen (RvC) van het Europark. Kan de provincie niet een persoon aanzoeken die haar standpunten in die RvC inbrengt?

De heer DIJKS gaat ervan uit dat in Meppel geen hoorzitting wordt gehouden omdat een asfaltcentrale heel wat anders is dan een afvalcentrale. De bezwaarschriften in Meppel bestonden voornamelijk uit voorgedrukte formulieren die alleen maar ondertekening behoeften.

De heer SCHAAP deelt mee dat het college zich beraadt op het zoeken van een goede opvolger voor de heer Van Oostwijk. Het is zeker de bedoeling de vacature weer te vervullen.

De heer LANGENKAMP vraagt of de criteria voor het wel of niet houden van een hoorzitting vastliggen. Hij neemt daar graag kennis van.

Het bezwaar van het college van burgemeester en wethouders van Meppel kan toch niet over een kam worden geschoren met bezwaarschriften van bewoners?

De heer DIJKS merkt op dat op het bezwaarschrift van de gemeente Meppel, dat nogal technisch van aard is, zal worden gereageerd, waarna zo mogelijk een aanpassing wordt gepleegd.

Als hij de criteria kan vinden, zal de heer Langenkamp die ontvangen.

7. Interprovinciaal Overleg(IPO)-aangelegenheden

Er melden zich geen sprekers.

8. Uitnodiging

Mevrouw STAPERT zegt dat voor het werkbezoek van 1 september 2004 ook de Statencommissie CW is uitgenodigd. Het programma volgt nog. Het werkbezoek aan Syntens innovatienetwerk zal plaatsvinden op 23 juni, vanaf 11.00 uur of op 8 september.

Het werkbezoek aan de Kamer van Koophandel zal plaatsvinden op 3 juni. Voor dit bezoek zijn ook de Statencommissies Ruimte, Infrastructuur en Mobiliteit en Milieu, Water en Groen (MWG) uitgenodigd.

De VOORZITTER stelt voor dat het werkbezoek aan Syntens op 23 juni zal plaatsvinden. Het programma volgt nog. De commissie stemt hiermee in.

8a. BVO Emmen

De heer HOLMAN vindt het verheugend dat de oplossing voor de problemen van de BVO Emmen binnen bereik lijkt. De vraag is echter wat de relatie van de provincie met de BVO is.

Na de collegevergadering van dinsdag 11 mei werd bekend dat de provincie Emmen €2 miljoen gaat lenen tegen een rente van 4%. Waarom die lening, als iedere willekeurige bank die ook wel kan verstrekken als de gemeente garant staat en terwijl uit onderzoek blijkt dat een overheid een kans van 90% heeft dat zij het aan een BVO geleende geld niet terugkrijgt? Is die afweging wel meegenomen?

Op 12 mei schijnt over dit voorstel overleg te zijn geweest met de collegepartijen en op donderdag was er ineens het bericht dat er € 1,5 miljoen wordt geleend en € 500.000,-- wordt geschonken. Hoe kan een gedeputeerde buiten een collegevergadering om een dergelijke toezegging doen? De gemeenteraad van Emmen heeft inmiddels een motie aangenomen waarin staat dat er binnen 14 dagen zekerheid gegeven moet worden over alle toegezegde bedragen. Heeft het college die harde zekerheid toegezegd?

Hoe heeft het kunnen gebeuren dat nu ineens een schuld van €6 à €7 miljoen gesaneerd moet worden? Welke rol heeft de gemeente Emmen daarin gespeeld, die toch elk kwartaal een financiële rapportage van de BVO krijgt?

Is de provincie onder enorme druk gezet door het bericht dat zonder het half miljoen van de provincie de BVO failliet gaat? Als de provincie niet bereid was tot een bijdrage zouden het bedrijfsleven en de gemeente Emmen het dan werkelijk hebben laten afweten?

De heer HARLEMAN merkt op dat het college niet de bevoegdheid heeft dergelijke toezeggingen te doen zonder voorafgaand overleg met de staten. Op grond waarvan is het college van oordeel deze toezeggingen te kunnen doen?

De heer WIERINGA vraagt op welke gronden de provincie als bank wil optreden.

De heer WENDT maakt uit de brief op dat de staten nog veel meer informatie krijgen. Pas als die informatie er is, wil zijn fractie hierover discussiëren.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt dat ook haar fractie ervan uitgaat dat de staten nog een voorstel voorgelegd krijgen.

De heer DIJKS zegt dat op 11 mei een gesprek is geweest tussen een delegatie van het college van burgemeester en wethouders van Emmen en het provinciaal bestuur. In dat gesprek is het verzoek gedaan de BVO €2 miljoen te lenen. Het college heeft daar unaniem "neen" tegen gezegd. Steun aan BVO's is immers een risicovolle belegging. Het college heeft gezegd wel bereid te zijn de gemeente Emmen, die direct verantwoordelijk is voor het dossier BVO Emmen, €2 miljoen te lenen.

Het gemeentebestuur was hierover teleurgesteld en heeft na beraad de provincie gevraagd een bijdrage te leveren in het multifunctioneel maken van het stadion. Het college vond dit een begaanbare weg en heeft hierover op 12 en 13 mei verder gesproken. Alle toezeggingen zijn gedaan onder het voorbehoud van de instemming van provinciale staten (PS). De toezegging van de bijdrage van €500.000,- in het multifunctioneel centrum - het gaat niet om een gift - wordt alleen gestand gedaan als de gemeente Emmen met een ondernemingsplan komt, waarna de staten er alsnog mee in moeten stemmen.

Alle afspraken zijn buiten de BVO om gemaakt; de provincie spreekt alleen met de gemeente Emmen.

De gemeenteraad van Emmen heeft op 13 mei uitgesproken voor 27 mei harde toezeggingen te willen hebben. De provincie leent echter uitsluitend aan de gemeente Emmen, dus niet aan de BVO en niet aan de Stadion BV. De gemeente is verantwoordelijk voor het multifunctioneel maken van het stadion.

Als de staten besluiten de bijdrage en de lening beschikbaar te stellen, is Emmen misschien wel gered, maar omdat het plan er nog niet is, kan het geld nog niet overgemaakt worden.

Het budgetrecht van de staten wordt op geen enkele wijze aangetast, want aan elke toezegging wordt de voorwaarde gekoppeld dat de staten ermee in moeten stemmen.

De heer HOLMAN vraagt of er op 12 mei overleg is geweest met de fracties van de PvdA en de VVD en of die fracties met het voorstel van het college hebben ingestemd.

De heer DIJKS wijst erop dat er binnen coalities altijd sprake is van informeel overleg. Het plan is wel gesondeerd, maar niet afgekaart.

De heer DOHLE merkt op dat het compromis pas op donderdagochtend is gemaakt en dat er dus geen sprake was van instemming van de fracties.

De heer HOLMAN meent dat de heer DijkS niet zonder reden zegt dat er regelmatig bij de fracties gesondeerd wordt. Hij heeft vernomen dat er een deal was en dat daarom tegen Emmen kon worden gezegd dat er in de staten wel een meerderheid voor dit voorstel was.

De heer DIJKS zegt dat de afspraken pas op donderdag tijdens de lunch in Emmen zijn gemaakt.

De heer HOLMAN vraagt waarom is afgeweken van het standpunt niet het hele bedrag te lenen, maar een half miljoen euro te geven.

De heer DIJKS zegt dat daartoe is besloten omdat de raad van Emmen bij amendement heeft besloten dat de kapitaallasten niet hoger dan €119.000,- mogen zijn. Het college heeft toen besloten een bijdrage te leveren in het multifunctioneel maken van het stadion. Het college ziet wel wat in grote muziekevenementen in Drenthe. Dat is bij het TT-circuit niet gelukt en dit is een nieuwe kans.

De heer HOLMAN stelt vast dat aan de voorwaarde van de raad dat er binnen veertien dagen een keiharde garantie moet zijn, dus niet kan worden voldaan.

De heer DIJKS zegt dat wanneer de staten op de blauwe ogen van de wethouder en het college van gedeputeerde staten (GS) vertrouwen dat het bedrag van €500.000,- goed wordt besteed, de zaak gauw klaar is. Maar de staten moeten weten waaraan het geld wordt besteed. Het punt is dat het plan er nog niet is.

De heer HOLMAN herhaalt de constatering dat dus niet aan de harde eis van de raad van Emmen wordt voldaan.

De heer DIJKS zegt dat is afgesproken dat de provincie haar bijdrage levert zodra het ondernemingsplan voor het multifunctioneel maken van de Meerdijk is ontvangen. Dit zal volgens de wethouder niet voor 15 augustus zijn. Het probleem ligt dus bij Emmen.

De heer HOLMAN is blij met het respect van het college voor de staten, maar hiermee kan niet aan de eis van de raad van Emmen worden voldaan.

De heer SCHAAP wijst erop dat het de fractie van het CDA geheel vrij staat voor volgende week woensdag een statenvergadering te beleggen. Het college zorgt dan wel voor een voorstel. Dat is meteen een mogelijkheid om ook aan de eis van

de raad van Emmen te voldoen. De houding van het college is nu wel duidelijk.

De heer HOLMAN erkent dat de gang van zaken nu in elk geval duidelijk is. Hij is dan ook benieuwd naar de reactie van de gemeenteraad van Emmen. Hij zal overigens niet voorstellen een extra statenvergadering te houden, dat lijkt hem overbodig.

Spreker mist nog het antwoord op de vraag hoe het heeft kunnen gebeuren dat er binnen een paar jaar een schuld van € 6 à € 7 miljoen gesaneerd moet worden, terwijl het college van Emmen elke drie maanden een financiële rapportage heeft gehad.

De heer DIJKS merkt op dat wanneer de inkomsten structureel € 2,5 miljoen zijn en de uitgaven structureel € 3,5 miljoen, er tekorten ontstaan. Het ene gat is met het andere gevuld en mede daarom is het college van GS uitermate kritisch en wil het uitsluitend de gemeente helpen. De gemeente krijgt dan ook de verantwoordelijkheid.

De heer BAAS meent dat de gemeente, die steeds kwartaalrapportages kreeg, al in een heel vroeg stadium had kunnen signaleren dat het fout ging.

De heer DIJKS zegt niet te weten wanneer die kwartaalrapportages zijn ingezien.

De heer WIERINGA hoort nog graag op welke gronden de provincie als bank wil optreden.

De heer DIJKS zegt dat dit wel vaker gebeurt. Hij herinnert aan RTV Drenthe en Astron.

De heer WIERINGA zegt dat ook RTV Drenthe nog geen sluitende begroting heeft. Het college moet van zijn fouten leren en zo iets niet nog eens willen. Ook het Noord-Nederlands Bureau voor Toerisme (NNBT) was zo'n fout. Drents Belang dringt er daarom aan dit geld niet beschikbaar te stellen.

De heer DIJKS wil van het beschikbaar stellen van dergelijke bedragen ook zeker geen gewoonte maken, maar vindt de gemeente Emmen wel een heel safe crediteur.

De heer WIERINGA meent uit het feit dat met de kwartaalrapportages niets is gedaan, te kunnen opmaken dat Emmen er helemaal niet bovenop heeft gezeten. Drents Belang wil daarom niet aan dit voorstel meewerken.

De heer ENGELS wil duidelijk hebben dat D66 als virtuele collegepartij door geen enkele andere fractie of het college is geraadpleegd.

Welke bestuurlijke routing gaat nu gevolgd worden richting de definitieve besluitvorming?

De heer DIJKS zegt dat het college druk met Emmen in de slag is over hetgeen de raad in het aangenomen amendement heeft vastgelegd. Maar het college zal niet van de ingeslagen weg wijken. Er wordt vastgehouden aan de voorwaarde dat er een ondernemingsplan komt. De gemeente is nu aan zet.

De heer VEENSTRA stelt vast dat het dus afhankelijk is van de besluitvorming van de gemeente wanneer de staten het stuk gaan bespreken.

De heer DIJKS zegt dat er een plan moet liggen voor het multifunctioneel maken van het stadion en dat volgens de raad van Emmen de directie van het stadion moet opstappen. Er is nu dus niemand die het plan kan maken.

De heer HOLMAN vraagt of het college zelf wel heeft overwogen een extra statenvergadering uit te schrijven.

De heer DIJKS wijst erop dat in het dualistische tijdperk het college niet de agenda van de staten bepaalt. Het college kan de griffie wel verzoeken de staten iets met spoed te laten behandelen en het Presidium besluit daar dan over.

De heer HOLMAN zou over een dergelijk verzoek wel willen nadenken.

De heer HARLEMAN heeft de indruk dat het college zelf ook wel beseft dat het niet de bevoegdheid heeft dergelijke bedragen toe te zeggen. Als de staten het voorstel afwijzen, heeft iedereen het idee dat de staten de BVO de nek omdraaien. Bovendien stond in het statenstuk van enkele jaren geleden dat het eens was en nooit weer.

Er is maar één orgaan in de provincie dat budgetten toekent, namelijk de staten.

De heer DIJKS erkent dit, maar wijst erop dat het college is ingehuurd om zaken te doen en voorstellen te ontwikkelen.

De heer HARLEMAN verzoekt het college zich aan de Provinciewet en de financiële reglementen te houden.

De heer WIERINGA zegt dat Drents Belang de voetbalsport een warm hart toedraagt. Het zorgt voor werkgelegenheid en brengt veel mensen plezier. Maar dat geldt ook voor andere sporten en bedrijven. Er moet daarom eerst een goed ondernemingsplan komen.

De VOORZITTER onderbreekt de heer Wieringa om de heer Engels de gelegenheid te geven een opmerking over de orde te maken.

De heer ENGELS heeft het gevoel dat de heer Wieringa de kwestie inhoudelijk gaat bespreken. Het gaat nu slechts om de routing.

De heer WIERINGA vervolgt dat de BVO met een ondernemingsplan bij elke bank geld kan lenen.

De heer BAAS maakt bezwaar tegen deze opmerking.

De VOORZITTER merkt op dat bij de inhoudelijke behandeling van het voorstel iedereen zijn opmerkingen over de BVO en alles wat daarmee annex is, kwijt kan.

9. Notitie subsidiebeleid

De VOORZITTER geeft het woord aan de heer Hoekstra.

De heer HOEKSTRA (namens de Milieufederatie) deelt mee dat de Milieufederatie haar jaarrekening 2003 met de accountant heeft besproken en verwacht dat jaar positief af te sluiten. Uiteraard zal die jaarrekening nog met de gedeputeerde worden besproken en zal over de cijfers verantwoording worden afgelegd.

De redenen om in te spreken bij deze commissie zijn dat het punt niet op de agenda stond van de Statencommissie MWG, het feit dat de Subsidie-

nota nog belangrijker is voor de groene organisaties dan de Voorjaarsnota en het feit dat krantenberichten soms vragen oproepen, die de Milieufederatie graag wil beantwoorden.

(Zie verder de bijlage bij dit verslag.)

De VOORZITTER dankt de heer Hoekstra voor zijn inbreng.

De heer LOOMAN vindt het goed dat nu al over deze notitie kan worden gesproken, zonder de druk van een direct hierop volgende statenvergadering. Het college kan nu bij het opstellen van het definitieve stuk rekening houden met de mening van de staten.

De fractie van de PvdA heeft onlangs een bijeenkomst gehad met een aantal deskundigen over de vraag hoe de provincie moet omgaan met haar subsidierelaties en eind mei zal een forum worden georganiseerd waarop vertegenwoordigers van instellingen hun mening kunnen geven. De kennis die daar wordt opgedaan, kan de fractie in september gebruiken.

De verordening is in feite het raamwerk waarbinnen de relatie tussen de gemeente en de gesubsidieerde instellingen wordt vastgelegd en heeft in die zin een heldere relatie met de Contourennota die gisteren is verschenen. Ook die Contourennota zal worden gebruikt om te bekijken of de voorliggende subsidieverordening wel hét instrument is om mee te werken.

Niet alleen bij de subsidie ontvangende organisaties maar ook bij de provinciale organisatie en in de relatie tussen PS en GS zal het nodige moeten veranderen. Uit analyse van Van Vugt "De Drentse Subsidies getoetst" blijkt dat bij alle subsidierelaties de doelen niet helder geformuleerd zijn, waardoor er geen heldere prestatie-indicatoren zijn en niet gemonitord kan worden wat er gebeurt en of bereikt wordt wat de provincie met de subsidie wil bereiken. "Waar willen wij naartoe, hoe denken wij dat te bereiken en hoe kunnen wij dat volgen", daar gaat het om.

In het huidige beleid zijn de subsidies meerjarig en daardoor vastgelegd in budgetten; hierdoor is het systeem uitermate inflexibel. De PvdA deelt de mening dat van dit systeem afgestapt moet worden.

Het is op dit moment ook niet helder waaraan het geld precies wordt besteed. De instellingen zullen gevisiteerd moeten worden, er moeten audits

plaatsvinden en er moet onderzoek plaatsvinden onder de doelgroepen waar de organisaties voor werken, uit welk onderzoek moet blijken of ook werkelijk gebeurt wat men wil. Hierbij dreigt natuurlijk het gevaar van bureaucratie.

De heer HARLEMAN vraagt of de PvdA de indruk heeft dat wanneer de instellingen voor een periode van vier jaar subsidie toegezegd hebben gekregen, zij achteroverleunen omdat ze toch niets meer kan gebeuren. Zo ja, waaruit blijkt dit dan?

De heer LOOMAN zegt dit beeld zeker niet te willen oproepen. Het is wel zo dat de doelstellingen die via de organisaties bereikt moeten worden, niet helder zijn verwoord en dat dus ook niet gevolgd kan worden wat er precies gebeurt. Het lijkt allemaal goed en op grond daarvan bepalen de staten "in the blind" het budget. Het gevolg is dat, wanneer er gedurende de periode van vier jaar iets onverwachts gebeurt, er per definitie meer geld moet komen.

Als de doelstellingen helder zijn, kan de gang van zaken worden gevolgd en dan kunnen ook best meerjarenafspraken worden gemaakt, maar als dan blijkt dat de doelstellingen niet worden gehaald, moet dat gevolgen kunnen hebben voor het subsidiebedrag.

Uit de diverse reacties blijkt vrees voor de nieuwe structuur. Maar instellingen die met goede projecten op de door de provincie verwoorde doelstellingen inspelen en goed werken, hoeven zich geen zorgen te maken.

Ook de vrees bij de instellingen voor afbraak van de infrastructuur deelt spreker niet. De instellingen moeten alleen flexibeler worden en op nieuwe ontwikkelingen en omstandigheden inspelen.

Als er wachtgeld moet worden uitgekeerd als gevolg van inkrimping van het personeelsbestand, moeten de instellingen kunnen rekenen op een betrouwbare overheid. In het verleden gemaakte afspraken moeten worden nagekomen en voor het overige moeten overgangsregelingen worden gemaakt. Er moet "netjes" met het verleden worden afgerekend.

Ook de provincie is niet klaar voor het van de ene op de andere dag volledig veranderen van de systematiek, want de doelstellingen zijn nog niet helder verwoord en ook de monitoren zijn er nog niet. Heeft het college al nagedacht hoe de over-

gang van het oude naar het nieuwe systeem het beste kan worden vormgegeven?

Niet alleen de doelstellingen zijn nog niet alle helder verwoord, uit het rapport van Van Vugt blijkt dat ook de sturing vanuit de provincie marginaal is. De provincie moet zich niet met de dagelijkse gang van zaken bij de instellingen bemoeien, maar moet wel via sturen ervoor zorgen dat de doelstelling wordt bereikt. Bij de implementatie zal daarom het formuleren van het werk van de provincie en het doorrekenen van de bedragen aan de instellingen gelijke tred moeten houden. De instellingen moeten uit de voorgestelde veranderingen niet de conclusie trekken dat zij geen goed werk leveren; het gaat erom dat de infrastructuur flexibeler en transparanter wordt ingezet. Ook dat is een les uit de NNBT-affaire.

De heer VAN PIJKEREN wijst erop dat een kleine fractie altijd een keuze moet maken welke van de onderwerpen zij gaat behandelen. Hij heeft zich niet voldoende in het aan de orde zijnde onderwerp verdiept en zal daarom op dit moment geen inbreng leveren.

De heer SLUITER zegt dat D66 in de andere statencommissies al heeft laten blijken zich goed te kunnen vinden in de nieuwe koers voor het subsidiebeleid. De rapportage van Public Consultancy maakt indringend duidelijk dat de provincie de afgelopen jaren op zijn minst kansen voor verbetering heeft laten liggen. Er was geen sprake van vooraf geformuleerde beleidsdoelstellingen of producteisen en daardoor was er nauwelijks sprake van doelgerichte aansturing. De vaststelling dat de meeste instellingen tamelijk tot volledig autonoom konden zijn in het bepalen van het aanbod van hun activiteiten, moet de provincie, en dus ook PS, zich aantrekken. Van de conclusie dat het niet nakomen van afspraken, zo die er al waren, veelal geen gevolgen heeft gehad, is sprekers fractie geschrokken.

De nieuwe lijn betekent een grote verantwoordelijkheid voor PS. Zij moeten glashelder zijn in hun beleidskeuzes, want slechts dan kunnen GS de opdrachten net zo helder formuleren en vooraf prestatie-indicatoren vastleggen.

Onduidelijkheid aan het begin van de beleidsketen kan in het vervolgtraject alleen maar tot onduidelijkheid leiden. Daarmee is het extra belangrijk de Contourennota cultuur, welzijn en zorg zorgvuldig en scherp te behandelen.

De overgang naar een nieuwe subsidiesystematiek zal hier en daar tot knelpunten leiden. Het college moet daar met verstand en met gevoel voor tempo en maatvoering mee omgaan, wat niet betekent dat waterige compromissen moeten worden gesloten.

In het bijzonder de groene instellingen vrezende voor een toeneming van de administratieve rompslomp aan hun zijde bij het indienen van plannen en het afleggen van rekening en verantwoording. Het is daarom verstandig bij de uitvoering een soort van hoofdlijnenbenadering te kiezen, bijvoorbeeld in de vorm van heel heldere formats, die de aanvrager vooral wijst op de kritische prestatie-indicatoren, die voor de beoordeling van de aanvraag en de verantwoording van belang zijn. Gesubsidieerde instellingen moeten zich vooral bezighouden met het werk waarvoor zij worden gesubsidieerd en niet met het eindeloos invullen van formulieren.

In de Statencommissie CW heeft D66 gemeld een kritische beschouwing van kwaliteit en kwantiteit van het ambtelijk apparaat te zien als het sluitstuk van het nieuwe subsidiebeleid. Het kan niet zo zijn dat het uitdunnen van de administratieve lastendruk voor de provincie zonder betekenis blijft voor het ambtelijk apparaat. Het zou D66 een groot genoegen zijn wanneer op dit punt vandaag een nieuw piketpaaltje kon worden geslagen.

De heer BAAS heeft met waardering kennisgenomen van de ontwerpsubsidieverordening en de notitie over het subsidiebeleid. In het verlengde van "Schaduw vooruit" wordt gestreefd naar een meer vraaggestuurde aanpak en het op prestaties afrekenen van de instellingen. Er wordt gestreefd naar flexibiliteit en de provincie wil geen bemoeienis met de bedrijfsvoering. Allemaal gezonde uitgangspunten. De instellingen krijgen de vrijheid hun werkzaamheden naar eigen inzicht te organiseren als binnen het verstrekte budget de afgesproken resultaten maar worden bereikt. Spreker wijst erop dat niet in alle instellingen in even grote mate projectmatig wordt gewerkt. Het Regionaal Patiënten Consumenten Platform, de Milieufederatie en STAMM hebben redelijk overtuigend aangetoond dat een aantal aspecten van hun werk moeilijk in projecten gevat kunnen worden.

Het ontwikkelen van prestatie-indicatoren, output-resultaten en doelstellingen staat ook binnen het provinciaal apparaat nog in de kinderschoenen en

zolang het in de provincie nog niet goed functioneert, gaat het niet aan om de gesubsidieerde instellingen daar nu al mee te belasten. Immers, zij zullen die concrete doelstellingen door de provincie aangereikt moeten krijgen. Het is ook onduidelijk hoe de prestatie moet worden uitgedrukt. Is dat in geld, in kwaliteit, het behalen van doelstellingen of een mix daarvan? Ook het punt van de prestatie- en waarderingsubsidie is nog niet duidelijk. Wordt bijvoorbeeld ook een waarderingssubsidie verstrekt als een instelling als de Milieufederatie de functie van luis in de pels die zij toch nadrukkelijk heeft - ook in de richting van de provincie - met verve uitoefent? Zijn er concrete voorbeelden van projecten die via aanbestedingen aan andere dan provinciale instellingen kunnen worden gegund?

Brengt de nieuwe systematiek niet ook bureaucratie met zich mee, zeker als er nog geen helderheid is over indicatoren enzovoorts en als uitsluitend met eenjarige subsidiecontracten gewerkt gaat worden? Hoe staat het met de rechtspositionele zekerheid van het personeel als ieder jaar opnieuw bepaald moet worden of, en zo ja, hoeveel subsidie gegeven wordt? In hoeverre komt er een overgangsregeling voor het personeel dat onverhoopt overcompleteet wordt? Is het college bereid met deze vragen bij de verdere ontwikkeling van het beleid rekening te houden?

De heer HARLEMAN zegt niet het standpunt van de Provinciale Bibliotheekcentrale (PBc), zijn werkgever, te verkondigen maar dat van de fractie van GroenLinks.

In het dualistisch systeem stellen PS de kaders vast en voeren GS het beleid uit. Ook uit de gang van zaken rond de BVO Emmen blijkt dat het college nog wat moeite heeft met die nieuwe werkwijze.

De heer SCHAAP merkt op dat die constatering helemaal fout is.

De heer HARLEMAN wijst op berichten in de krant dat aan het welzijnswerk allerlei bezuinigingen worden opgelegd.

De heer SCHAAP zegt dat de informatie niet uit de krant, maar uit de nota moet worden gehaald.

De heer HARLEMAN zegt die nota dan wel eerst te moeten hebben.

In zijn brief noemt het college effectiviteit, transparantie, strakke handhaving en sturing op activiteiten en diensten als kaders en GroenLinks is het daarmee eens, net als met het werken met een Algemene subsidieverordening (ASV).

In de voorbereiding naar de ASV heeft de heer Van Vugt in opdracht van het college twee rapporten geschreven. Die rapporten laat spreker nu buiten beschouwing, ten eerste omdat de opdracht van het college hem onbekend is en ten tweede omdat in het ene rapport hetzelfde staat als in het boekje "Budgetsubsiëring in theorie en praktijk" dat bij de PBC kan worden geleend en in het tweede rapport ongeveer hetzelfde staat als in het rapport Contouren in beeld - dit rapport is alleen veel vollediger - van het eigen onderzoeksbureau van de provincie. De vraag rijst dan ook of het geld wel effectief wordt besteed als externen worden ingehuurd.

In "Contouren in beeld" worden de vijf zaken genoemd, die ook in "Schaduw vooruit" van belang werden geacht: vernieuwing van en samenhang in het voorzieningenniveau, verbetering van de afstemming van zorg en welzijn, flexibilisering, klantgerichtheid en klantsturing. Het college denkt flexibeler te kunnen werken door projecten aan te besteden. De huidige budgetinstellingen kunnen dan inschrijven op projecten. Hebben zij dan geen extra personeel nodig om opdrachten binnen te halen? Het schijnt dat ongeveer 30% van het budget opgaat aan het verwerven van kleine projecten. Bovendien wordt de samenhang van voorzieningen niet bevorderd wanneer de instellingen proberen voor elkaars neus leuke projecten weg te halen; zij moeten veel meer gestimuleerd worden samen dingen op te pakken.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN wijst erop dat ook wel heel andere partners op de markt kunnen komen om die opdrachten aan te nemen.

De heer HARLEMAN zegt dat voor het verkrijgen van een grotere samenhang tussen de diverse instellingen, het niet bevorderlijk is dat andere partijen die zich op de markt begeven, projecten toegewezen krijgen.

De heer LOOMAN vraagt of de samenhang niet veel meer in het beleid moet zitten en of de

manier waarop die samenhang tot stand komt niet minder interessant is.

De heer HARLEMAN wijst erop dat in de nota "Schaduw vooruit" het uitgangspunt nadrukkelijk was dat er een samenhang moest zijn tussen welzijn en zorg.

De heer SCHAAP merkt op dat de staten en het college bezig zijn op het gebied van bibliotheekvernieuwing. De PBC is daarin een buitengewoon belangrijke partner. Maar ook STAMM zou heel goed het proces van vernieuwing kunnen begeleiden.

De heer HARLEMAN zegt, dat wanneer hij als deskundige wordt ingehuurd, hij hierover wel wat opvattingen wil ventileren.

Een andere kwestie bij het vraaggestuurd werken is hoe projecten in de markt worden gezet. Als de provincie projecten gaat uitgeven aan instellingen, zullen die instellingen zich net als in het verleden richten op de provincie, omdat daar het geld vandaan komt.

Als het bijvoorbeeld om de leefbaarheid van kleine kernen gaat, kunnen STAMM, I₂D en Brede Overleggroep Kleine Dorpen wel de mogelijkheid krijgen op projecten in te schrijven, maar waarom zouden de kernen dat zelf niet doen? Als die kernen geld hebben en een leuk project, kunnen zij zelf wel beslissen of zij STAMM of de BOKD inhuren. Op die manier wordt het vraaggestuurd en vraaggericht werken door de instellingen bevorderd. Dat is een andere lijn dan die in het collegevoorstel zit.

Mevrouw PANNEKOEK wijst erop dat haar fractie in de discussie over de multifunctionele organisaties dit de gewenste lijn heeft genoemd: de gemeente bepaalt wie als coördinator wordt ingehuurd en die coördinator wordt de gemeente niet door de provincie op een presenteerblaadje aangeboden.

De heer HARLEMAN zegt dat de VVD en GroenLinks het dan eens zijn.

De argumenten marktwerking en monopoliepositie hebben GroenLinks ook niet overtuigd. De ontwikkelingen bij de vervoerbedrijven MTI en Seubers tonen aan dat er heel veel af te dingen is op het aanbesteden van allerlei zaken.

Aandacht voor ouderen, voor jongeren, voor leefbaarheid, zaken die in "Schaduw vooruit" zijn genoemd, zijn zaken voor de langere termijn en daarmee moet voor de langere termijnsubsidieering worden vastgelegd. Het is niet zo dat elk jaar hetzelfde moet gebeuren, maar in de besteding van de middelen moet sprake zijn van enig meerjarenperspectief.

De VOORZITTER verzoekt de heer Harleman zijn betoog af te ronden.

De heer HARLEMAN is met de PvdA en D66 van mening dat het grootste probleem is dat de provincie zelf haar doelstelling niet goed heeft formuleerd. De provincie - en GroenLinks trekt zich dat zelf ook aan - is in gebreke gebleven. Uit "Contouren in beeld" blijkt dat het eigenlijk helemaal niet zo slecht gaat, behalve bij de provincie zelf.

De heer LOOMAN vindt dat een rare conclusie, want de instellingen hadden toch helemaal niet van de provincie gehoord wat zij moesten doen. De herijking moet in eerste instantie bij de provincie plaatsvinden, maar vervolgens naar de instellingen worden doorgetrokken.

De heer HARLEMAN leest in "Contouren in beeld" dat de instellingen in overleg met de provincie zelf hun doelstellingen proberen te formuleren en dat dit op zich helemaal niet zo slecht gaat, maar dat de doelstellingen van de provincie zélf ontbreken. Het systeem werkt dus niet goed omdat de provincie zelf geen doelstellingen formuleert.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN wijst erop dat, wanneer er een systeem is waarin op doelstellingen wordt afgerekend, de inhoudelijke discussie vanzelf ontstaat.

De heer HARLEMAN heeft de indruk dat de staten het wel aardig eens zijn.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt dat haar fractie het rapport van Public Consultancy met plezier heeft gelezen en het ermee eens is dat de provincie de meeste aanbevelingen heeft overgenomen. Instellingen zullen moeten worden afgerekend op duidelijk meetbare doelen en geleverde prestaties: het prestatie-model.

Ook het aanbestedingsmodel kan wat de OPD betreft toegepast worden.

Uit het rapport van Public Consultancy blijkt dat de provincie tekort is geschoten en dat nog steeds doet bij het aanspreken van instellingen op hun werkzaamheden.

Het is goed dat de wachtgeldregeling, uiteraard met een overgangsregeling, uit de subsidieverordening verdwijnt. Hybride instellingen zullen hun boekhouding inzichtelijk moeten maken.

Omdat subsidies nog slechts voor een jaar worden verstrekt, zullen meerjarige plannen in fases moeten worden ingediend.

Het hele systeem staat of valt met SMART, het formuleren en meetbaar maken van doeleinden en het afrekenen van instellingen. SMART moet daarom uitgewerkt worden en het toepassen ervan zal een mentale wijziging op het provinciehuis vragen.

Mevrouw PANNEKOEK zegt dat haar fractie voor de behandeling van dit punt een wat andere insteek heeft gekozen: zij heeft zich vooral gericht op de voorgestelde ASV. De suggesties ter verbetering van de artikelen heeft zij op een rijtje gezet en dit lijstje zal zij de gedeputeerde overhandigen. De woordvoerders van de andere fracties hebben dit lijstje inmiddels via e-mail ontvangen.

Dat er iets moet veranderen, is duidelijk, want bij de behandeling van de Jaarrekening 2003 in de Statencommissie CW bleek dat allerlei budgetten niet besteed konden worden vanwege een foute regeling of omdat de mensen de provincie niet wisten te vinden. Volgens GS is de voorliggende conceptsubsidieregeling daarop het antwoord. De VVD onderschrijft de hoofddoelstellingen van de nieuwe ASV: resultaatgericht werken, meer flexibiliteit, afrekenen op doelstellingen en een zakelijke verhouding met de budgetinstellingen. De provincie zelf zal de doelen veel duidelijker moeten formuleren.

Uit de begeleidende brief blijkt dat er enige druk staat op het vaststellen van de ASV, maar het is de VVD er veel aan gelegen dat er een juridisch goed dichtgetimmerde verordening wordt vastgesteld. Het probleem is alleen dat verschillende lijnen door elkaar lopen. Het zou logisch zijn eerst het beleid te bepalen - de Contourennota - om daarna te bekijken welk instrument daar het beste bij past. Is deze ASV het instrument om de Contourennota uit te voeren? Als het, om tot een goede verordening te komen, nodig is de

vaststelling van de verordening uit te stellen - er wordt al over een overgangsjaar gesproken - dan heeft de VVD daar geen moeite mee, want PS kunnen gemakkelijk besluiten nog een jaar met de oude regeling door te gaan. Dit is overigens niet de eerste insteek van de fractie.

Diverse fracties hebben al hun vrees uitgesproken voor een toenemende bureaucratie. Er zijn nog twee soorten van subsidies. Betekent dit dat budgetinstellingen volledig met prestatiesubsidies gaan werken, of komt er toch een basisbedrag beschikbaar? Wat betekent dat dan voor de continuïteit van het werk en de toename van de bureaucratie?

Moeten waarderingssubsidies ieder jaar opnieuw aangevraagd worden? Is er bij prestatiesubsidies nog ruimte voor risicovolle of innovatieve projecten, waarbij het resultaat van tevoren niet helemaal vaststaat?

Dat de wachtgelden een verantwoordelijkheid van de instellingen worden, is prima, maar hoe zit het met de mensen die al lange tijd bij de instellingen werken? Komt er voor hen een overgangsregeling?

Hoe verhoudt zich de meerjarige beleidslijn uit de Contourennota en het uitvoeren van meerjarige projecten met de eenjarige of eenmalige - en in ieder geval niet langer dan drie jaar - subsidies waarvan in de concept-ASV sprake is? Waarop is de termijn van drie jaar gebaseerd? Waarom verdienen eenjarige subsidies de voorkeur?

In artikel 3, derde lid, is sprake van een jaarlijkse rapportage aan de staten over welke subsidies zijn vastgesteld dan wel geweigerd. Volgens de VVD moeten in die rapportage ook het subsidieplafond en de categoriebepaling zijn opgenomen. De in artikel 7, tweede lid, genoemde criteria zijn verschrikkelijk vaag. Kan het college garanderen dat de ASV zo in elkaar steekt dat de provincie sterk staat als er bezwaren worden ingediend?

De Commissie van bezwaar en beroep heeft juist hierover een opmerking gemaakt. Of komen er nog aanvullende verordeningen?

De VVD stelt, in verband met de notariskosten, voor het in artikel 16, vierde lid, genoemde bedrag van € 10.000,- te verhogen naar € 25.000,-.

In artikel 22 zou de datum van 1 september moeten worden vervangen door 1 oktober.

Organisaties krijgen hierdoor meer tijd om na de zomervakantie hun zaken te regelen.

In artikel 24, eerste lid, worden alle stukken genoemd die overgelegd moeten worden bij het

indienen van een subsidieaanvraag. Dit zou alleen moeten gelden voor subsidies van meer dan € 25.000,-.

Ook in artikel 29, vierde lid, zou het bedrag van € 10.000,- moeten worden vervangen door € 25.000,-.

Spreekster hoopt dat het college deze voorstellen in het definitieve voorstel zal verwerken. Zo niet, dan zal de VVD wijzigingsvoorstellen indienen.

De heer WIERINGA is van mening dat de provincie de zaken eerst op orde moet hebben, want alleen als de kaders duidelijk zijn, weten de instellingen waaraan zij zich hebben te houden. Daarnaast moet er een duidelijke scheiding zijn tussen de provincie en de instellingen. Zo worden van de 36 mensen die bij de Stichting "Het Drents Landschap" werkzaam zijn, er 12 vanuit het provinciehuis aangestuurd. Dat is een heel kromme situatie, die zo snel mogelijk moet verdwijnen. Het is van belang dat er duidelijke afspraken met de instellingen worden gemaakt waaraan ook werkelijk wordt vastgehouden. In 2002 had Landschapsbeheer Drenthe een tekort van € 70.000,- en in zo'n geval moet de provincie optreden.

De heer HOLMAN zegt dat zijn fractie ingenomen is met de aanpak van het college. Bij de algemene beschouwingen in november 2003 heeft het CDA uitgesproken dat moet worden getoetst op maatschappelijk nut, dat om dynamiek te verkrijgen geld vrijgemaakt moet worden voor nieuwe zaken en dat constant moet worden getoetst of het geld wel wordt uitgegeven aan zaken waaraan de provincie het wil besteden.

Er ligt een evaluatie voor van een aantal organisaties en het college is voornemens een andere werkwijze te hanteren en bij een aantal organisaties bezuinigingen door te voeren.

Is het dan wel logisch om met een verordening te beginnen? Moet aan de hand van de evaluatie niet eerst worden bepaald wat de provincie wil, welke rol de staten daarin hebben en hoe een en ander in de toekomst georganiseerd gaat worden? In sprekers beleving is een verordening de toekomst van de discussie over wat de verschillende partijen willen.

Het college stelt allerlei bezuinigingen voor en heeft de organisaties daarmee wat overvallen.

Is dat wel chic? Was het niet beter geweest hierover eerst overleg te hebben?

Het lijkt er nu op of de bezuinigingen een doel op zich zijn. Ook binnen de provinciale organisatie zal het nodige moeten veranderen en ook daarover moet nog gediscussieerd worden.

Spreker vraagt het college de door de VVD gevraagde wijzigingen kritisch te bekijken en, zo dit nodig blijkt te zijn, een aantal zaken te veranderen.

Wat wil het college nu met de groene organisaties, waarvan de Milieufederatie er een is. Er wordt een bezuiniging opgelegd, maar wat wil de provincie dan krijgen voor het geld dat zij aan de Milieufederatie geeft? De federatie voert een aantal projecten uit, is bij de voorbereiding van een aantal zaken betrokken en dient nogal wat bezwaarschriften in tegen het beleid van de provincie. Is dat wat de staten willen? Willen zij geld geven aan een organisatie die tegen hun beleid bezwaar maakt? De organisatie zegt altijd te spreken namens maatschappelijke groeperingen en burgers, maar die burgers dragen niets bij. Is het college bereid erover na te denken de Milieufederatie te verplichten om binnen bijvoorbeeld vier jaar te bereiken dat de helft van haar inkomsten door degenen namens wie zij zegt te spreken, wordt opgebracht? Als het gaat om het toetsen op maatschappelijk rendement is dit een gerechtvaardigde vraag.

Wat is de rol van de staten? Als het college in de begroting maar een groot genoeg bedrag opneemt, is het gemachtigd grote subsidiebedragen te verdelen.

Hoe gaan de evaluaties plaatsvinden en wat is de betrokkenheid van de staten daarbij? In de ASV is hierover niets opgenomen, terwijl het CDA er prijs op stelt dat het college regelmatig meldt welke waar voor welk bedrag is geleverd.

Het college kan een (waarderings)subsidie geven als er een link is met het provinciaal beleid, maar dat is al heel gauw te verzinnen. Het is echter niet gewenst dat het college gaat sinterklazen, waarbij voor elk leuk project een subsidie wordt gegeven.

De heer SCHAAP zegt dat wanneer de verordening is vastgesteld, in alle gevallen het sinterklazen wordt voorkomen. Er moet sprake zijn van een link met het provinciaal beleid en het college moet in overleg met de instellingen en ook anderszins proberen de doelstellingen te halen. Dat is de normale werkwijze.

De heer HOLMAN zegt dat er dan wel een begroting moet zijn met veel deelbudgetten met een redelijke toelichting en niet één groot bedrag voor de subsidiëring van sociaal-culturele en groene organisaties. Dat is een kwestie van invulling en het CDA geeft nu aan hoe het naar zijn mening zou moeten.

De heer ENGELS heeft het zo opgevat dat de Milieufederatie, door de provincie betaald, het college flink achter de broek zit en dat de niet-collegepartijen daar profijt van hebben.

De heer HARLEMAN merkt op dat in de ASV wordt voorgesteld de uitvoering en toekenning van de budgetten aan het college over te laten.

De heer HOLMAN zegt betrokkenheid van de staten bij de subsidiëring van de organisaties te willen, zowel in de rapportage als in de kaderstelling en voorstellen. Die betrokkenheid dreigt door het op een bepaalde manier interpreteren van de regeling weg te vallen.

De heer SCHAAP wijst erop dat de staten via de begroting betrokken zijn. De heer Holman onderschat zijn eigen budgetrecht. De staten sturen in belangrijke mate via de begroting waar de subsidies heengaan. De wijze waarop subsidie wordt toegekend en de hoogte van het bedrag worden door het college bepaald; daar is de ASV voor.

De heer HOLMAN erkent dit, maar herinnert aan discussies bij de begrotingsbehandelingen van de afgelopen jaren over de bevoegdheden van de staten en het mandaat van het college. Het CDA hoopt dat de betrokkenheid van de staten redelijk gegarandeerd wordt.

Als alle subsidies voor een jaar worden toegekend, zal er bij organisaties die langjarig werk doen, geen sprake zijn van continuïteit. Het mag ook niet zo zijn dan vanaf volgend jaar alle organisaties gaan reserveren om aan wachtgeldverplichtingen te kunnen voldoen, want ook dat is zonde van het geld. Deze zaken moeten allemaal goed georganiseerd worden.

Het college wil de subsidies aan heel veel kleine organisaties schrappen en het is goed dat die subsidieaanvragen kritisch worden bekeken, maar aan de andere kant zorgen heel veel kleine organisaties voor de jus in de Drentse samenleving.

De heer LOOMAN vindt dit punt wel wat ver weg liggen van het nu aan de orde zijnde onderwerp.

De heer HOLMAN zegt dat het erom gaat met welke intentie wordt omgegaan met het subsidiëren van organisaties. Er kunnen natuurlijk argumenten zijn om subsidies te schrappen, maar het CDA wil dat het college ruimhartig omgaat met kleine organisaties die met relatief weinig geld heel veel goede dingen doen voor de Drentse samenleving. Dit pleidooi is al eerder gehouden en toen enthousiast door de heer Schaap ontvangen en het is nu zaak er in de begroting 2005 iets over op te nemen.

De heer SCHAAP wil eerst ingaan op de procedure. In de aanloop naar de ASV is tegelijkertijd het proces van de Contourennota gestart. Sommigen menen dat de goede volgorde is dat eerst het beleid en pas daarna de Contourennota wordt vastgesteld. Eigenlijk gebeurt dat nu ook, want er ligt een concept-ASV voor dat in de inspraak is geweest en het college wil nu peilen hoe de staten denken over het concept en de sturingsfilosofie die in de ASV is opgenomen. De staten hebben de Contourennota inmiddels ontvangen en bij de discussie daarover kunnen de staten rekening houden met de ASV. In de richting van september komen beide zaken bij elkaar en aan het eind van het jaar komt de Cultuurnota daar nog bij.

De filosofie die het college in discussies met instellingen en andere partijen over de Contourennota heeft neergezet, sluit naadloos aan op hetgeen in de ASV staat.

Het college heeft het rapport van Van Vugt niet becommentarieerd, het heeft wel kennisgenomen van het rapport en had er van alles over op en aan te merken maar heeft uiteindelijk besloten het rapport met de concept-ASV mee te sturen.

Het college wil toe naar een sturing via de ASV, waarbij de helderheid tussen de provincie en de instellingen/opdrachtnemers veel groter wordt. De praktijk van nu is dat college en instellingen heel dicht op elkaar zitten, waardoor de flexibiliteit redelijk ver te zoeken is. De ASV is een middel om hier iets aan te doen, maar de CWZ-nota eveneens.

Het college wil toe naar een prestatie-model, maar gaat niet zover alle instellingen rond het provinciehuis als marktpartijen te zien en af te wachten welke instelling op een project hapt.

De ASV geeft overigens wel de mogelijkheid dat te doen als het college denkt dat andere partijen een karwei beter kunnen doen dan de organisatie die het altijd deed. Een grotere scheiding tussen provincie en instellingen is alleen maar gezond. De sturing komt niet alleen uit de ASV maar ook wanneer in eigen huis de doelstellingen goed worden geformuleerd. Daar moet ruimte voor zijn en dat kan alleen wanneer daarvoor medewerkers worden aangetrokken of wanneer wordt besloten de administratieve lastendruk te verminderen waardoor er ruimte komt. Nu is het zo dat de provincie gestuurd wordt door al haar regelingen en vastliggende budgetten. Als dan de staten wensen hebben die het college uit moet voeren, heeft het college een probleem, want de meeste budgetten liggen voor vier jaar vast. Er moet dus iets veranderen.

Het past in een prestatie-model om in elk geval eens per jaar te beoordelen of wat is geleverd overeenkomstig de afspraak is. Als dat het geval is, is er geen reden het volgende jaar gewoon verder te gaan. Dat zal ook bij het overgrote deel van de instellingen de praktijk zijn. Maar in het nieuwe model heeft het college ook de mogelijkheid te zeggen dat de instellingen niet overeenkomstig de afspraken hebben geleverd.

De instellingen weten heus wel dat via de begroting zichtbaar wordt gemaakt waar de komende jaren de middelen heengaan. Maar de verplichting verdwijnt en dat is ook nodig om de nieuwe systematiek tot volle wasdom te laten komen. Het blijft dus mogelijk afspraken over meerjarige projecten te maken, mits na een jaar blijkt dat aan de verplichtingen is voldaan.

In de huidige subsidieverordening staat dat de provincie opdraait voor de wachtgelden als de subsidiestroom verlegd wordt. Die wachtgeldregelingen zitten verstopt in CAO's en de provincie conformeert zich dus op voorhand aan de CAO's. Dat is toch vreemd? De provincie moet zichzelf niet opleggen dat zij voor de consequenties van eventuele veranderingen opdraait en dat verdwijnt dus uit de verordening. Maar dan is er altijd nog de Awb die de provincie verplicht fatsoenlijk te besturen. Als dus een instelling door bezuinigingen van de kant van de provincie twee mensen moet ontslaan, kan zij naar de Awb verwijzen. Maar de provincie kan dan zeggen dat de instelling misschien zelf nog wel middelen heeft om het probleem op te lossen. De provincie krijgt in de nieuwe ASV een veel betere onderhande-

lingspositie dan toen de wachtgeldverplichting nog glashard in de verordening stond. Dat neemt niet weg dat afspraken met de instellingen worden nagekomen.

De heer HARLEMAN meent dat de wachtgeldverplichting niet in de verordening staat omdat het in de CAO's staat, maar omdat de rechter heeft uitgesproken dat in gevallen van aanzienlijke bezuinigingen de subsidiegever verantwoordelijkheden heeft.

De heer SCHAAP zegt dat het uiteindelijk gaat om de relatie tussen de provincie en de instellingen en niet om de inhoud van de CAO's. Als de zaak ontspoord, is ook de provincie gehouden aan de Awb.

Niet al het werk moet in projecten worden uitgevoerd. In de Contourennota staat dat via programma's gewerkt gaat worden, dat daaraan budgetten moeten worden toegevoegd en dat dit nu allemaal wordt georganiseerd.

De provincie kan tegen de preferente instellingen niet zeggen dat zij een basissubsidie krijgen van 40% van het huidige bedrag en dat zij de overige 60% via projecten in het kader van de programma's moeten zien binnen te slepen. Gebeurt het zo dan is een organisatie alleen nog maar bezig met het binnenhalen van projecten en gaat de culturele en welzijnsinfrastructuur verloren. Maar omdat de staten regelmatig wensen uiten die vooral via de instellingen verwezenlijkt moeten worden, is er flexibiliteit nodig. Die flexibiliteit wordt via de ASV en de Contourennota georganiseerd.

Spreker zal laten uitzoeken of hetgeen mevrouw Pannekoek zei over de gevolgen wanneer de staten besluiten de regeling een jaar later te laten ingaan. Hij vreest dat wanneer de ASV dit jaar niet wordt vastgesteld, de provincie voor een hele budgetperiode aan de oude regeling vastzit, waarmee hij buitengewoon ongelukkig zou zijn. Maar 2005 zal zeker in financiële zin een overgangsjaar zijn. De inzet is een vrij strakke en zakelijke ASV, maar daarna begint het normale verkeer. Er zal de eerste tijd vriendelijk met de regeling worden omgegaan, want net als een aantal instellingen is ook de provincie er nog niet helemaal klaar voor.

Er zijn veel activiteiten, diensten en producten bij de instellingen die nauwelijks kwantificeerbaar zijn. Daarom zal op een andere wijze bekeken

moeten worden of de subsidies op een goede wijze in de gevraagde diensten zijn omgezet. Dat kan door de eigen onderzoekinstelling een onderzoek te laten doen, maar ook door audits: een paar mensen bekijken een organisatie en verrichten klantenonderzoek en daaruit moet blijken of degelijk en efficiënt is gewerkt. Dat is een andere vorm van toetsen dan aan de hand van de cijfers bepalen of de normen gehaald zijn. Als bijvoorbeeld het Drents Museum in een jaar 120.000 bezoekers heeft gehad, kan niet meteen de conclusie zijn dat de doelstellingen zijn gehaald, want dan is nog niet bekend of dit op de meest efficiënte manier is gebeurd.

De rapportage zal in elk geval jaarlijks moeten plaatsvinden, maar het lijkt spreker niet precies vast te leggen op welk tijdstip en wat in die rapportage moet staan. Het college zal hierover met een voorstel naar de staten komen.

Spreker zegt toe de door de VVD voorgestelde wijziging van bepaalde artikelen serieus te zullen bekijken, omdat sommige voorstellen hem wel verbeteringen lijken.

Spreker erkent dat er ruimte voor innovatie moet zijn, ook al is er een kans dat een innovatief project volstrekt mislukt.

De budgetperiode is van vier naar drie jaar gegaan, omdat er wel ruimte moet zijn voor meerjarige afspraken, maar het ook steeds mogelijk moet zijn om in te grijpen of te veranderen. Het college vindt een periode van drie jaar het best aansluiten bij de filosofie in de ASV.

De VOORZITTER wijst erop de commissie het definitieve voorstel nog ter bespreking voorgelegd krijgt en verzoekt daarom de tweede termijn beperkt te houden.

De heer HOEKSTRA verzoekt om ten aanzien van het werk van de groene organisaties eenzelfde lijn te volgen als bij welzijn. Dit geeft de organisaties duidelijkheid.

Verder wijst hij er naar aanleiding van de opmerkingen van de fractie van de PvdA op dat er groot verschil is tussen het moment van subsidieverlening en de subsidievaststelling. In de verdere discussies met de provincie komen de groene organisaties hier wel op terug.

De groene organisaties willen ook wel spreken over flexibel beleid.

De heer LOOMAN constateert geen heel grote meningsverschillen over de te bereiken systematiek. Op een aantal uitvoeringszaken komt de fractie in een later stadium wel terug.

De heer SLUITER heeft een reactie gemist op de vraag welke gevolgen het nieuwe subsidiebeleid voor het eigen huis heeft.

De heer BAAS meent dat de gedeputeerde daar wel iets over gezegd heeft. Hij vraagt of het begrip waarderingssubsidie zo moet worden uitgelegd dat hoe sterker de Milieufederatie zich blijft verzetten tegen uitbreiding van het aantal bungalowparken, hoe meer subsidie die organisatie krijgt.

De heer LOOMAN vraagt of de hoeveelheid ongevraagde adviezen en het aantal bezwaarschriften dan de prestatie-indicator vormen.

De heer BAAS merkt op dat dat natuurlijk nooit het geval kan zijn.

De heer HARLEMAN vindt een van de belangrijkste punten het formuleren van de doelstellingen in het provinciehuis. De gedeputeerde heeft een prima verhaal gehouden, dat aanknopingspunten biedt om het met het college eens te worden.

Mevrouw PANNEKOEK wijst erop dat in de verordening slechts sprake is van twee soorten subsidies: prestatiesubsidie en waarderingssubsidie. Hoe wordt de basissubsidie in de nieuwe verordening vertaald? De in artikel 7, tweede lid, genoemde criteria zijn boterzacht. Er moeten andere criteria komen aan de hand waarvan de staten kunnen bepalen of bijvoorbeeld het bloemencorso Eelde gesubsidieerd moet worden.

De heer WIERINGA hoort graag hoe de loskoppeling van de instelling van het provinciehuis gestalte krijgt.

De heer HOLMAN beschouwt het niet reageren door de heer Schaap als instemming met het voorstel om voor de kleine organisaties iets als een waarderingssubsidie in de begroting op te nemen.

De heer SCHAAP merkt op dat daar de Cultuurnota voor is.

Spreker zegt te onderkennen dat het niet kan blijven bij het vaststellen van de ASV. Dat geldt zowel voor de kaderstellende rol van de staten, als voor het college dat de instellingen moeten aansturen en het ambtelijk apparaat dat de omslag moet maken van "subsidiefabriek" naar inhoudelijke sturing. Het vaststellen van de ASV is niet het sluitstuk voor het ambtelijk apparaat, er moet de komende twee jaar nog veel meer gebeuren.

Het woord "basissubsidie" is onjuist, het gaat om een prestatiesubsidie. Het gaat erom dat niet het ene jaar 100% en het volgende jaar 40% van het bedrag wordt uitgekeerd, tenzij er ernstige dingen aan de hand zijn.

Dé manier om het ambtelijk apparaat los te maken van de instellingen is door de ASV vast te stellen.

De vergadering wordt voor enige minuten geschorst.

(De dames Haarsma, Kempe en Pannekoek verlaten de vergadering.)

10. Statenstuk 2004-127; Jaarstukken 2003

De heer WENDT meldt dat bij de rondvraag al is gesproken over de voortzetting van het Langman-akkoord. Hij roept het CDA op vooral richting Tweede Kamer actie te ondernemen. Heeft het instituut "contactgedeputeerden", waarvan op pagina 13 van het jaarverslag sprake is, al enige vorm gekregen?

Op pagina 16 wordt gemeld dat de rampenplannen van de gemeenten niet in orde zijn. Het is dan maar gelukkig dat burgers bij rampen zelf ook ingrijpen.

Wat moet worden verstaan onder een audit committee (pagina 17 van het accountantsverslag)? Is het zo iets als een rekenkamer en is het college van plan hiermee daadwerkelijk aan de gang te gaan?

Vergelijking van de begroting 2003 met de rekening geeft sprekers fractie geen aanleiding voor slapeloze nachten.

De heer ENGELS zegt 2003 te hebben beschouwd als een overgangsjaar: nieuwe staten en een nieuw college, een nieuwe accountant en dus een nieuw geluid.

Het jaarverslag was zoals elk jaar glimmend en glommend en een mooie pr voor de provincie. Hij hoopt volgend jaar een echt beleidsmatig en met het financiële beleid geïntegreerd jaarverslag te ontvangen.

Spreker heeft het jaarverslag van de Statengriffie met extra belangstelling gelezen. De griffie en de statengriffier verdienen een compliment voor de wijze waarop de werkzaamheden in de steigers zijn gezet. De vraag of er extra formatie moet komen, beantwoordt D66 met "ja", want juist in de opbouwfase is capaciteitsgebrek niet acceptabel. Het verslag van de statengriffier bevat een aantal belangwekkende observaties, waarop spreker in het licht van de aangenomen motie van de VVD en D66 over een adequate evaluatie van de dualiseringsproces zeker nog terugkomt. Met name over de statencommissies als broedplaats van vernieuwing, het functioneren van het Presidium en het verkeer tussen de Statengriffie en het ambtelijk apparaat zal de evaluatie de nodige informatie opleveren.

Het verheugt spreker dat het accountantsverslag ditmaal minder aanknopingspunten biedt voor het maken van opmerkingen dan in voorgaande jaren. De in voorgaande jaren aangegeven verbeter- en leerpunten hebben kennelijk hun werk gedaan. Het is ook goed dat het college aangeeft de door de accountant bepleite beweging naar voren wel te willen maken. Overigens moet de portefeuille Ambtenarenhypotheken onmiddellijk verdwijnen, ook al kost dit Drenthe de titel werkgever van het jaar.

D66 ziet wel iets in het voorstel voor een audit committee om tot een echt beleidsmatige verantwoording te komen.

Het is jammer dat het college niet heeft gereageerd op de opmerking van de accountant over de voortgang van de interne doelmatigheidscontrole. "Enige voortgang" betekent in de politiek "te weinig". De al jaren in bewerking zijnde verantwoordingsattitude bij een deel van de ambtelijke dienst verdient een zo krachtig mogelijke aansturing en college en management moeten elkaar op dat punt zoveel mogelijk prikkelen en stimuleren. Met name de portefeuilles Personeel en Organisatie en Financiën moeten zorgen voor een krachtige en eenduidige aansturing, want een zwakke schakel laat het proces helemaal achterop raken. Wat is de reactie van het college op de opmerking hierover van de accountant?

Vooraf het Algemeen financieel verslag van de beleidsrekening vond D66 helder en instructief, zeker in het licht van de opmerkelijke constatering op pagina 270 dat de formatie is toegenomen. Omdat het geheel van de stukken helder en instructief was, wil D66 de Stafgroep Financiën en Control een nadrukkelijk compliment maken.

De VOORZITTER wijst erop dat het jaarverslag van de Statengriffie nu niet aan de orde is.

De heer LANGENKAMP meldt dat GroenLinks zijn inhoudelijke opmerkingen in de functionele commissies heeft gemaakt en het jaarverslag verder voor kennisgeving aanneemt.

Mevrouw MULDER zegt toch nog wel een paar opmerkingen naar aanleiding van het accountantsrapport te willen maken.

Het schijnt zo te zijn dat niet alle contractuele voorwaarden die het Rijk en de Europese Unie stellen ook in contracten van de provincie met derden worden opgenomen. Hoe schat het college het financiële risico hiervan in en hoe wil het dit aanpakken?

Hoe staat het met het onderzoeksplan dat GS vanaf 2004 jaarlijks moeten maken (pagina 10)? Wanneer kunnen de staten de rapportage daarover tegemoet zien?

Op pagina 11 wordt gemeld dat PS ervoor kunnen kiezen een evaluatie voor foutbedragen op te nemen. Het CDA is daarvoor, maar hoe denkt het college hierover?

Hoever is het interne controleplan, waarvan de contracten met derden ook deel van uitmaken, gevorderd (pagina 12)?

Op pagina 14 geeft de accountant een aantal adviezen met betrekking tot de volgorde van de jaarrekening. Spreekster vond het overzicht op pagina 258 van de beleidsrekening over de apparaatskosten vanaf 1998 tot en met 2003 heel duidelijk en zij waardeert het dat dergelijke gegevens in de beleidsrekening staan. Bij de algemene beschouwingen komt het CDA hier inhoudelijk op terug.

Op pagina 14 geeft de accountant aan dat deelnemingen geherwaardeerd kunnen worden tot nominale waarde of verkrijgingsprijs. Is het college van plan die aanbeveling over te nemen? Het CDA is net als D66 blij dat het college het advies om de hypotheekverstrekking te beëindigen heeft overgenomen.

Op pagina 15 wordt vermeld dat niet alle verplichtingen in de huidige financiële administratie worden verantwoord. Hoe weet de provincie dan waar zij precies staat?

Spreekster vindt het belangrijk dat het advies wordt overgenomen, dat bij iedere post de maximale periode waarbinnen de gelden dienen te worden besteed, wordt vermeld.

Het college heeft voor de zomer van 2004 een evaluatie van *pro*^{BIS} toegezegd. Wanneer krijgen de staten die?

De heer VAN PIJKEREN heeft waardering voor het jaarverslag en de beleidsrekening, zowel qua lay-out als inhoudelijk. De jaarrekening geeft een getrouw beeld van de financiële positie op 31 december 2003. Voor het produceren van de jaarrekening is Fractie de Jong allen die hieraan een bijdrage hebben geleverd, zeer erkentelijk. Sprekers fractie is met de accountant van mening dat na invoering van het dualisme een meer product- en prestatiegerichte verslaggeving en opname van niet financiële informatie in de jaarrekening noodzakelijk is, mede ter versterking van het budgetrecht van de staten.

Kan het college zich in hoofdlijnen vinden in het advies van de accountant met betrekking tot de volgorde van de jaarrekening en begroting zoals vermeld op pagina 14 van het accountantsrapport? Die volgorde zou zeer bevorderlijk zijn voor de leesbaarheid van het stuk.

De heer WIERINGA deelt mee dat de fractie van Drents Belang nog zit te wachten op de toegezegde evaluatie van *pro*^{BIS}.

De heer HUIZING zegt dat ook zijn fractie waardering heeft voor de opzet van de stukken: het had slechter gekund.

Uit de Statencommissie BFE is een werkgroep gevormd om de zaken nog verder aan te scherpen en een bijdrage te leveren aan de verbeteringslag.

Het is handig dat eerst de beleidsvoornemens worden genoemd en daarna meteen wat daarmee is gebeurd, maar die systematiek moet dan wel consequent worden toegepast. Zo wordt het initiatief voor een rijksgrens overschrijdend natuurgebied Bargerveen wel aangekondigd, maar wordt met geen woord gerept over wat ermee is gebeurd.

In het hele Noorden wordt een gebrek aan ondernemerschap en innovativiteit geconstateerd. Hier kan het Noorden buiten de Langman-gelden om zelf iets doen.

Een zin als dat het Samenwerkingsverband Noord-Nederland (SNN) extra middelen heeft weten te verwerven, maar dat die zijn blijven liggen vanwege een onvoldoende voortgang elders in Nederland (pagina 9 van het jaarverslag) roept de vraag op wie het probleem had en wat die eraan heeft gedaan.

Duurzaam bouwen heeft de warme belangstelling van sprekers fractie. Naast aanpassingen van het bouwbesluit zijn geen tot de verbeelding sprekende initiatieven van de grond gekomen. Het aanstellen van een consulent duurzaam bouwen zal niet leiden tot een opzienbarende verandering. De ontwerpers zullen ermee moeten beginnen.

Omdat de provincies het Rijk hebben laten weten een belangrijke rol te willen vervullen bij de uitvoering van het klimaatbeleid, gaat spreker ervan uit dat zij op dit punt iets achter de hand hebben. Wat is dat dan?

De jaarrekening roept de vraag op of het probleem met de rampenbestrijdingsplannen theoretisch of reëel is. Moeten de staten zich zorgen maken? In het Jaarverslag staat op pagina 16 dat met de gemeenten over dit onderwerp is gecommuniceerd, maar in de beleidsrekening staat hierover "n.v.t.". Kennelijk is er dus niets gebeurd. Als dat het geval is, wat is dan de waarde van de verstrekte gegevens?

Voor openbare orde en veiligheid is € 457.000,-- geraamd, terwijl € 150.000,-- minder is besteed. Wat betekent de zinsnede dat aan dit beleid onvoldoende uitvoering kon worden gegeven?

De bedragen in de begroting en de uiteindelijke uitgaven verschillen nogal en op dit punt moet een verbeteringslag worden gemaakt. Met een goed systeem van tijdschrijven en persoonlijke werkplannen wordt voorkomen dat forse overschrijdingen plaatsvinden en dat daarmee het budgetrecht in het gedrang komt.

In het accountantsverslag wordt onder 1.5 aangegeven dat geen zaken betreffende de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking zijn gebleken, waarover gerapporteerd moet worden. Kennelijk zijn die zaken er dus wel.

In de managementrapportage (MARAP) staat dat de organisatie kwartaalrapportages maakt.

Kan uit de MARAP een bestuursrapportage worden edestilleerd die de staten eerder inzicht geven in waar de afwijkingen te vinden zijn? De controle wint daardoor aan effectiviteit.

Sprekers fractie stelt de commissie voor om aan de hand van de verslaglegging een gesprek met de accountant te hebben.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN merkt op dat geen controle is gedaan van opgenomen indicatoren van doelrealisatie, gemeten prestaties en hierop betrekking hebbende analyses; de accountant controleert op rechtmatigheid en niet meer op doelmatigheid en doeltreffendheid. Volgens artikel 217 van de Provinciewet moeten GS met plannen komen om organisatorische voorwaarden te stellen zodat de controle kan worden uitgeoefend op doelmatigheid en doeltreffendheid. Wat zijn op dit punt de plannen? Er is sprake van een subsidievolgstelsel en van een audit committee. De bestemmingsreserves ten behoeve van derden komen met ingang van 2005 niet meer onder het eigen vermogen. Op de balans staat hiervoor een bedrag van ruim € 12 miljoen, terwijl in het accountantsverslag een bedrag van € 31.239.000,- is genoemd. Wat veroorzaakt het verschil van € 18 miljoen?

Ook wat de OPD betreft verdwijnt de post voor hypotheeklen voor de ambtenaren.

De provincie vindt veiligheidsbeleid erg belangrijk, maar in de beleidsrekening wordt voor de criminaliteitscijfers naar de politiecijfers verwezen. Op pagina 191 wordt melding gemaakt van beleid dat gericht is op uitstroom naar de arbeidsmarkt, maar het resultaat is telkens 0. Betekent dat dat er voor arbeidsmarktbeleid drie ton is uitgegeven en dat dit beleid geen enkel resultaat heeft gehad?

De OPD staat positief tegenover het voorstel van de heer Huizing om een gesprek met de accountant te hebben.

De heer BOMHOF sluit zich aan bij de complimenten voor de jaarrekening. Net als D66 lijkt ook de VVD een audit committee een prima zaak. Sprekers fractie is ervoor dat het college de aanbevelingen van de accountant overneemt, ook het advies met betrekking tot een evaluatie na twee jaar van de tolerantiegrenzen (punt 3.3.1). Hetzelfde geldt voor het advies in punt 5.3.2 met betrekking tot de onderbouwing van bestemmingsreserves en voorzieningen.

Ook de VVD is benieuwd hoe het er op dit moment met *pro^{BIS}* voorstaat. Het doet de fractie deugd dat de vele aanbevelingen zijn of nog worden opgepakt zodat in oktober 80% daarvan zal zijn beschreven.

De vorige accountant heeft een erfenis van een aantal aanbevelingen nagelaten. Zijn die aanbevelingen, vooral die met betrekking tot de twee ministeries vanwaar vanwege interne strubbelingen geen subsidies afkwamen, allemaal overgenomen? Dit blijkt niet uit het huidige accountantsrapport.

Uit het overzicht op pagina 270 van de beleidsrekening blijkt dat het personeelsbestand is toegenomen. Vanaf 1998 tot en met 2003 zijn de apparaatskosten met bijna € 10 miljoen toegenomen. Hebben de op pagina 271 genoemde cijfers alleen betrekking op het in dienst zijnde personeel, of zitten daar ook de kosten bij voor externe adviseurs, tijdelijk personeel en uitzendkrachten? Het voorstel om een gesprek met de accountant te hebben, vindt spreker prima.

De heer DIJKS wil de complimenten voor de stukken graag aan de medewerkers overbrengen. Zij werken ontzettend hard om alle maatregelen en reglementen te verwerken en zijn er desondanks ook nog in geslaagd om de jaarrekening op tijd te presenteren.

Het jaarverslag 2003 is nog een jaarverslag oude stijl. Het jaarverslag 2004 zal anders zijn. Het jaar 2003 was een overgangsjaar en de afdeling heeft al het werk met een niet toegenomen bezetting moeten doen. In het personeelsbestand zitten ook de Statengriffie en het onderzoeksbureau die in 2002 nog niet aanwezig waren en de vertrekkende statenleden. Per saldo is de formatie niet toegenomen.

Het college heeft met betrekking tot de hypotheeklen de aanbeveling van de accountant overgenomen. Er worden offertes aangevraagd en de provincie zal natuurlijk proberen er zo voordelig mogelijk uit te komen. Op dit punt zijn acties in gang gezet en de staten zullen te zijner tijd de resultaten teruggekoppeld krijgen.

Het audit committee is een gesprek met de accountant en daarmee wordt aan de wens van de heer Huizing voldaan.

De werkgroep uit de Statencommissie BFE heeft aanbevelingen gedaan en het college heeft daar inmiddels per brief op geantwoord. Uit die brief blijkt dat het college op veel punten nog veel

verder wil gaan. Binnenkort kan hierover van gedachten gewisseld worden.

De organisatie moet daartoe ook aangepast worden. Dat gebeurt en wat spreker betreft soms nog niet snel genoeg, maar het moet natuurlijk wel zorgvuldig gebeuren.

In een eerder stadium zijn al afspraken gemaakt over de interne doelmatigheidscontrole, het college zal hierover een- of tweemaal per jaar rapporteren.

De heer ENGELS merkt op dat zijn fractie bij de vaststelling van de financiële verordeningen een amendement heeft ingediend om te bewerkstelligen dat de bevindingen van de interne controle regelmatig aan de staten worden gerapporteerd. Dat amendement is niet aangenomen en het is dus niet zo dat de staten over de voortgang van de interne controle worden gerapporteerd.

De heer DIJKS wijst erop dat is afgesproken dat net als de managementletter dat rapport bij de directeur-secretaris ter inzage ligt. Op die manier wordt geen enkel statenlid ervan weerhouden dat rapport in te zien.

De heer ENGELS merkt op dat het college niet op de opmerking hierover van de accountant heeft gereageerd. Wil het dit alsnog doen?

De heer DIJKS herhaalt dat de bevindingen van de accountant bij de directie ter inzage komen te liggen. Het college zal daarnaast met een algemene reactie komen, waarover het met de staten in discussie zal gaan. Het college is niet van plan om bevindingen die voor de organisatie desastreus zijn achter te houden. Maar de managementletter kan specifiek op personen zijn toegeschreven, daarom wordt die niet openbaar. Overigens is de directie met de bedrijfsvoering belast.

De heer ENGELS zegt dit helemaal niet te bedoelen. Het gaat erom dat het college niet heeft gereageerd op wat hierover in het accountantsrapport staat. Spreker verzoekt het college alsnog met een reactie te komen. Dit punt staat helemaal los van de interne controle die is vastgelegd in allerlei verordeningen en die de staten wel kunnen inzien. Wat is de attitude van het college ten aanzien van deze aansporing van de accountant? Het gaat om de laatste alinea van paragraaf 3.2 op pagina 10.

Op vergelijkbare opmerkingen van de accountant heeft het college gereageerd met dat dit of al wordt of zal worden gedaan, maar op deze ene opmerking is niet gereageerd. D66 krijgt alsnog graag een reactie van het college want de accountant duidt toch een probleem aan.

De heer DIJKS wijst erop dat de accountant ook meldt dat goede vorderingen worden gemaakt, hetgeen wil zeggen dat het college op de goede weg is. Het college ziet de noodzaak van het maken van een extra slag niet in.

Het college heeft in de aanbiedingsbrief een aantal punten uit het accountantsverslag becommentarieerd en van een aantal punten gemeld sommige wel en andere niet over te nemen. Op het moment dat het college meent de aanbevelingen van de accountant te kunnen overnemen, zal het dit doen. Het doet dit niet eerder, omdat het college zijn toezeggingen wel waar moet kunnen maken. Hiermee wil het college voorkomen in het volgend accountantsverslag dezelfde opmerkingen, en dan nog sterker geformuleerd, terug te zien. De staten kunnen ervan uitgaan dat het college de adviezen van de accountant in grote lijnen zal volgen. Het is van belang de organisatie goed in control te hebben.

De heer BOMHOF is het met deze handelwijze eens. Het lijkt hem goed die voornemens op een p.m.-lijstje te parkeren, waardoor de staten de mogelijkheid hebben volgend jaar te bekijken hoe het ermee staat.

De heer DIJKS zegt dat de aanbevelingen van de vorige accountant zijn overgenomen. Was dit niet gebeurd dan zou de nieuwe accountant in zijn verslag wel hebben vermeld dat het college nalatig was geweest.

Mevrouw MULDER meent dat dan beter had kunnen worden gezegd dat het college alle aanbevelingen van de accountant overneemt, maar daarbij aan bepaalde punten prioriteit geeft.

De heer BOMHOF vraagt zich af of de nieuwe accountant wel de opdracht had ook bij zijn voorganger in de boeken te kijken. Hij maakt uit de reactie van de gedeputeerde op dat dit wel is gebeurd.

De heer DIJKS wil best de toezegging doen dat de aanbevelingen van de accountant worden overgenomen, maar dat het college de volgorde bepaalt.

Er zal wel nooit helemaal aan de wensen van de accountant worden voldaan, want het is diens taak opmerkingen te maken.

Mevrouw MULDER meent dat de staten dan in ieder geval de mogelijkheid hebben hun prioriteiten aan te geven. In overleg met het college kan dan tot afstemming worden gekomen.

De heer DIJKS merkt op dat het college het voornemen heeft het duurzaam bouwen in het POP te verankeren. Het zal niet bij een voornemen op papier blijven, het college zal er bovenop zitten dat ook daadwerkelijk duurzaam gebouwd gaat worden.

Dat er voor openbare orde en veiligheid minder geld is uitgegeven, is een gevolg van het niet doorgaan van de risicokaart. De reden hiervoor is dat achteraf is besloten dat de provincies dit gezamenlijk moeten gaan doen; het wordt hierdoor ook nog wat goedkoper.

De heer HUIZING meent dat wanneer wordt gestreefd naar het geven van waardevolle informatie, de cijfers gewoon dienen te kloppen, ook al was 2003 een overgangsjaar.

De heer DIJKS wil de kwestie van de bestuursrapportage eerst terugkoppelen naar het college en de directie, want het is in de eerste plaats een managementverhaal.

Hetzelfde geldt voor de vraag van mevrouw Mulder of de maximale periode waarbinnen de gelden dienen te worden besteed, niet kan worden vastgelegd. Dat gebeurt overigens wel in het geval het college verantwoordelijk is voor het uitgeven van geld op basis van provinciaal beleid. Maar soms kan het vanwege procedures jarenlang duren voor tot besteding van subsidiegeld kan worden overgegaan. In zo'n geval vindt overheveling van het geld plaats. Maar de afspraak is dat het budget in het jaar waarvoor het is uitgetrokken, wordt uitgegeven en zo niet, dat daarvoor dan een goede reden moet zijn. Overheveling is dus geen automatisme. Zo is het ook de bedoeling om de voor 2004 geplande beleidsintensiveringen werkelijk in 2004 tot uitvoering te brengen.

De heer HUIZING heeft er alle begrip voor dat de gedeputeerde de kwestie van de bestuursrapportage wil terugkoppelen, maar hij hoort te zijner tijd wel graag wat er gaat gebeuren.

De heer DIJKS zegt dat toe.

De evaluatie van ^{BIS}pro^{BIS} is voorzien voor halverwege 2004; het zal wel na de zomer worden.

Mevrouw MULDER meent de datum van 1 juni 2004 te hebben gelezen. Wordt die datum gehaald?

De heer DIJKS antwoordt dat er hard aan gewerkt wordt. Hij hoopt dat die datum wordt gehaald, maar omdat hij nog geen concepten heeft gezien, vreest hij ervoor. De evaluatie komt in ieder geval zo snel mogelijk.

De heer WIERINGA merkt op dat 1 juni 2004 een harde toezegging was. Hij gaat er daarom vanuit dat die datum gehaald wordt.

De heer DIJKS wijst erop dat door onvoorziene omstandigheden limieten soms niet worden gehaald. De staten willen ook geen halfbakken nota, maar een nota op grond waarvan zij beslissingen kunnen nemen.

TWEEDE TERMIJN

De heer WENDT heeft de indruk dat geen van zijn vragen is beantwoord.

De gedeputeerde is niet ingegaan op de opmerkingen over de contactgedeputeerden en over het feit dat de rapportage over de rampenplannen bij de gemeenten voor enige beroering heeft gezorgd.

De heer ENGELS stelt vast dat de gedeputeerde uiteindelijk heeft toegezegd dat alle punten uit het accountantsrapport zullen worden uitgevoerd, waarmee zijn fractie alle wapens uit handen zijn geslagen.

Mevrouw MULDER merkt op dat er in 2003 533,5 fte's (jaarverslag 2003, pagina 121) waren en in 2002 501 (jaarverslag 2002, pagina 113). Wat is hiervan de uitleg?

Waarom worden aan de contractpartijen waaraan de provincie subsidies van het Rijk en Brussel doorgeeft niet de voorwaarden gesteld die het Rijk

aan de provincie stelt? Welke risico's in geld loopt de provincie hierdoor?

De heer VAN PIJKEREN deelt mee dat zijn fractie zich volledig in het voorstel van de heer Huizing kan vinden.

In de toelichting wordt gesteld dat de managementletter voor de staten ter inzage ligt bij de directeur-secretaris. Geldt dit ook voor leden van de Statencommissie BFE, die geen statenlid zijn?

De heer BOMHOF heeft het antwoord gemist op zijn vraag of de post gerealiseerde personeelslasten slaat op alleen het vaste personeel, of dat daar ook nog andere categorieën onder vallen. De gedeputeerde heeft ook niet gereageerd op sprekers suggestie over een p.m.-lijst voor de aanbevelingen van de accountant, bijvoorbeeld in een kwartaalrapportage.

De heer HUIZING heeft het antwoord gemist op zijn vraag wie wat heeft nagelaten waardoor SNN-gelden niet konden worden besteed.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vraagt naar een verklaring van het verschil van € 18 miljoen in de bestemmingsreserve voor derden in jaarverslag en balans.

De heer DIJKS zegt dat veertien dagen geleden de formele beslissing is genomen contactgedeputeerden in te stellen. Zo'n contactgedeputeerde is de trait d'union tussen het college en de gemeenten die in de rondvraag binnen het college melding maakt van wat in de gemeenten speelt. De eerste ervaringen hiermee stemmen het college tot tevredenheid.

Spreker heeft ten aanzien van de rampoefening geen ongerustheid in het Drentse geconstateerd. Hij weet dat verleden week een oefening is gehouden, maar de bevindingen daarvan zijn hem nog niet duidelijk geworden; die oefening wordt nog geëvalueerd.

In de richting van de heer Engels merkt spreker op dat het college ernaar streeft alle aanbevelingen van de accountant over te nemen, omdat die anders in het verslag over 2004 keihard terugkomen.

Met betrekking tot het personeel wijst spreker erop dat alle medewerkers in dienst zijn bij de provincie Drenthe. Het college streeft naar flexibiliteit in de organisatie en waar zich werkt aandient,

moet het gedaan worden. Zijn informatie is dat de formatie niet gegroeid is. Als er al sprake is van groei dan komt die voort uit een nieuwe dienst als de Statengriffie en vertrekkende leden van de staten.

Mevrouw MULDER constateert dat dus het schema op pagina 121 niet klopt. Kan de gedeputeerde hierop in de volgende vergadering misschien terugkomen?

De heer DIJKS zegt dat wel een schriftelijk overzicht kan worden gegeven van hoe de formatie zich ten opzichte van 2003 ontwikkelt.

Mevrouw MULDER vraagt of die informatie nog voor de algemene beschouwingen beschikbaar is.

De heer DIJKS vindt dat wel kort dag.

De heer HARLEMAN wijst erop dat de gevraagde informatie ook op pagina 270 van de beleidsrekening staat. Daar is de formatie per product- en stafgroep vermeld.

De heer DIJKS merkt op dat in het jaarverslag wel eens andere getallen voorkomen dan in het boekhoudkundige stuk. Spreker houdt zich aan de boekhouding. Maar als er verschillen zijn, horen de staten dat.

Als er risico's zijn dan moet daarvoor een voorziening worden getroffen. Omdat het college inschat dat er geen wezenlijke risico's zijn, zijn die voorzieningen niet getroffen.

Als het gaat om het inzien van de managementletter neemt spreker aan dat de directie wel weet wie lid is van de Statencommissie BFE. Hij gaat ervan uit dat de heer Van Pijkeren niet de deur gewezen wordt.

Er wordt aan gewerkt om het personeel van alle organisaties die verzelfstandigd zijn, buiten de boeken te brengen. Dat gaat van het Drents Museum tot de Stichting "Het Drents Landschap". Alle organisaties worden tegen het licht gehouden. Dat is een enorme klus.

De heer BOMHOF zegt dat zijn vraag is of de cijfers die op pagina 271 zijn genoemd alleen betrekking hebben op het vaste personeel of dat die cijfers slaan op al het personeel, dus ook externen, dat op de werkvloer heeft rondgelopen.

De heer DIJKS antwoordt dat ook de kosten voor ingehuurd personeel in die budgetten zit.

De heer SCHAAP zegt dat de vraag van de heer Huizing is gebaseerd op een niet correct geformuleerde zin. Het tweede deel van de zin op pagina 9 heeft betrekking op de Europese POP-middelen die landsdelig worden verdeeld. Toevallig was Noord-Nederland wel in staat snel een programma in te dienen dat gehonoreerd is. Sterker nog, de overblijvende middelen van de landsdelen die niet in staat waren zo snel met een programma te komen, zijn uiteindelijk ook in het Noorden terechtgekomen. De zin moet dan ook luiden: "Het SNN heeft extra middelen weten te verwerven, die vanwege onvoldoende voortgang elders in Nederland zijn blijven liggen." Als dit antwoord niet juist is, zal spreker het nog corrigeren, maar zo is het hem verteld.

De VOORZITTER constateert dat het stuk de B-status houdt.

11. Statenuk 2004-129; Voorjaarsnota 2004

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vindt de inleiding, waarin de indruk wordt gewekt dat van alles over de provincie heenkamt, wel erg negatief.

Omdat de voorgestelde beleidsintensivering niet ver zijn uitgewerkt, is niet duidelijk welke betekenis zij hebben voor de Contourennota en de begroting 2005.

In het hoofdstuk Bereikbaarheid staat dat op momenten dat de bereikbaarheid met de auto zwaar onder druk komt te staan het openbaar vervoer een sturende en dragende functie vervult. Welke maatschappelijke analyse ligt aan deze zin ten grondslag en aan welke maatregelen denkt het college dan?

Bij de voorgestelde intensivering gaat het in veel gevallen om zaken die al op de rol staan en waar nu extra geld in wordt gestoken, maar het ontbreekt aan heel duidelijk meetbare doelen. De voorgestelde maatregelen leiden in 2007 tot een negatieve resterende bestedingsruimte en daarmee wordt het volgende college met een probleem opgezadeld.

Welke overwegingen liggen ten grondslag aan het opleggen van een efficiencykorting aan de groene organisaties en die op het gebied van cultuur, welzijn en zorg?

Het college moet de indruk hebben dat die organisaties zo weinig efficiënt werken, dat die korting best kan.

De heer LANGENKAMP merkt op dat de begroting 2004 beleidsarm was. In de beruchte brief van 18 september werden bepaalde richtingen aangegeven en die zijn in de voorliggende Voorjaarsnota nader uitgewerkt. Maar ook nu verwijst het college vele malen naar het rijksbeleid, dat op veel punten zowel financieel als inhoudelijk onduidelijk is. Zo is de Nota ruimte er al wel, maar de Nota mobiliteit nog niet, waardoor de plannen met verkeer en vervoer niet duidelijk zijn. Toch is in de voorliggende Voorjaarsnota bereikbaarheid een van de hoofdlijnen. Van het bedrag van €43 miljoen dat wordt vrijgespeeld, gaat €32 miljoen naar de bereikbaarheid. In hoofdstuk 4 wordt uiteengezet waarom Drenthe nog steeds een achterstand heeft als het gaat om het besteedbaar inkomen, de werkgelegenheid en de arbeidsparticipatie, zaken die de basis vormen voor het Langman-akkoord. Bij de oplossingen wordt ook van alles gezegd over de infrastructuur en het voorwaardenscheppende beleid, waarbij de arbeidsmarkt en het toerisme als speerpunt zijn genoemd, maar dat is nog maar het begin van de analyse. Daarom is het des te vreemder dat €32 miljoen naar de bereikbaarheid gaat. Daarmee wordt de Voorjaarsnota beperkt tot een ruimtelijk ordeningsverhaal.

GroenLinks mist in de nota het sociale gezicht van het college. Bereikbaarheid is niet hetzelfde als welzijn.

De heer DIJKS wijst erop dat vanuit de beschikbare middelen in de bereikbaarheid €2,2 miljoen extra wordt geïnvesteerd, waarmee het totale investeringsbedrag €32 miljoen wordt.

De heer LANGENKAMP erkent dat hij wellicht een foute indruk heeft gewekt. Maar het gaat om de visie. GroenLinks kan de in hoofdstuk 4 beschreven analyse voor een deel onderschrijven, maar zet vraagtekens bij de oplossingen.

Hetzelfde geldt voor het financiële verhaal. Bij de algemene beschouwingen van 2003 heeft GroenLinks een motie ingediend met het voorstel de opcenten met 5% te verhogen; het college komt nu zelf met dit voorstel. Eigenlijk zou die verhoging, om de bezuinigingen die her en der op het welzijn en in de groene hoek worden

voorgesteld niet te hoeven doorvoeren, hoger moeten zijn.

De heer SCHAAP wijst erop dat het niet juist is een relatie te leggen tussen het vrijgespeelde bedrag van € 43 miljoen en de investering van € 32 miljoen in "grijs", want dat zou op hetzelfde neerkomen als de uitspraak dat het college € 40 miljoen investeert in cultuur, welzijn en zorg. In de nota staat welk deel van het bedrag van € 43 miljoen naar grijs gaat - het is in de komende jaren steeds € 2,2 miljoen - en voor cultuur en welzijn kan dezelfde optelsom worden gemaakt, welke som uitkomt op ongeveer € 4 miljoen. Asphalt is nu eenmaal duurder dan een concert.

De heer LANGENKAMP zal de cijfers nog eens nakijken.

In de brief van 18 september heeft het college laten weten op voorhand geen maatregelen als het ombuigen en herprioriteren op het gebied van de interne organisatie en beleidsterreinen uit te sluiten. In laatste instantie zou worden gedacht aan het verhogen van de opcenten. Het verbaast GroenLinks dan ook dat het college wel het aantal opcenten wil verhogen, maar niet naar het aantal fte's op het provinciehuis wil kijken. Het college wil dit aantal constant houden en denkt door efficiënter te werken zes ton te besparen. Maar dat bedrag had dan al veel eerder bespaard kunnen worden, want de organisatie hoort altijd efficiënt te werken.

De provincie Noord-Holland wil, om tot een efficiënter werkende en meer slagvaardige organisatie te komen, van de 1.400 arbeidsplaatsen 450 schrappen. In Overijssel en Utrecht vinden kerntakendiscussies plaats en op grond daarvan wordt het aantal formatieplaatsen bepaald. GroenLinks wil bij de algemene beschouwingen proberen een discussie over de kerntaken op gang te brengen. Als organisaties worden aangespoord efficiënter en zakelijker te werken dan moet dat op zijn minst ook voor de eigen organisatie gelden.

Veel Drentse gemeenten zijn van mening dat na de herindeling de gemeenten zich wel, maar de provincie zich niet heeft gerealiseerd dat een andere grootte van de gemeenten zou moeten leiden tot een ander, dus kleiner provinciaal apparaat. Een onderwerp van de kerntakendiscussie moet dus ook zijn wat de gemeenten willen, wat zij zelf kunnen en wat de provincie nog steeds moet doen.

Een ander punt is hoe de staten met het budgetrecht moeten omgaan, als het college met nogal wat verschillende en daardoor verwarring zaaiende cijfers komt. Mogen de staten bijvoorbeeld toestaan dat structurele tekorten gedeeltelijk door incidentele gelden worden gedekt?

GroenLinks heeft hierover een notitie rondgestuurd en is nieuwsgierig naar de reactie van de andere partijen. Het gaat niet zozeer om de getallen, maar om wanneer wat wordt beslist en hoe de staten goed kunnen controleren.

De heer WIERINGA vindt het in het huidige economische klimaat onverantwoord de opcenten extra te verhogen, nu alle Drenten de broekriem extra moeten aanhalen. Drents Belang meent dat er op het ambtelijk apparaat in het provinciehuis bezuinigd moet worden.

Welke meerwaarde hebben de waterprojecten van de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) op bijvoorbeeld Ambon voor de Drentse burgers?

De heer DOHLE zegt dat het motto "Van ambitie naar realisatie" zijn fractie aanspreekt. Met het intensiveringsprogramma ter waarde van € 43 miljoen bovenop het bestaande beleid, is de ambitie hoog. Om die ambities te realiseren, wordt een stevige greep in de reserves gedaan en moet daarnaast de burger nog meebetalen.

De Voorjaarsnota is hoopgevend als het erom gaat de schotten tussen de budgetten weg te nemen en te komen tot een vitaal platteland. Sprekers mist wel concrete en meetbare taakstellingen. Het college wil werk maken in een veilig en sociaal Drenthe. Wat is dan de beginsituatie, waarop wil het college zich concentreren en wat wil het uiteindelijk bereiken?

Op pagina 23 staat dat het streven is eind 2007 1.000 werklozen minder te hebben dan bij het nationaal groeitempo het geval zou zijn. Geldt dit aantal voor alle hoofdlijnen tezamen, of alleen voor werk, onderwijs en kennisinfrastructuur? Wat de VVD betreft mag de focus op bijvoorbeeld werkgelegenheid een stuk scherper. De Rijksuniversiteit Groningen (RuG) zou elk halfjaar een Drentse barometer, bestaande uit een cocktail van reeds bestaande indicatoren, van de economie kunnen opmaken. Op die manier wordt een nulmeting verkregen, kan de progressie gemonitord worden en kan gericht aan de zwakke onderdelen gewerkt gaan worden. De doelstellingen zijn dan

veel duidelijker en er ontstaat een betere samenhang tussen de diverse activiteiten.

De heer HARLEMAN vraagt of die barometer dan een relatie heeft met het sociaal rapport dat elk jaar wordt gemaakt.

De heer DOHLE zegt dat in die barometer werkgelegenheidsindicatoren zitten, die per kwartaal gemeten worden. Maar daarnaast wordt ook rekening gehouden met het aantal aangemelde vacatures en de toe- of afname en de mutaties van bedrijven. Er zijn een stuk of acht indicatoren met een verschillende wegging. Die barometer bestaat landelijk al en zo'n Drents barometer geeft de mogelijkheid te bekijken of Drenthe het beter doet dan Nederland in het algemeen.

De heer HARLEMAN wijst erop dat de ontwikkeling van de werkgelegenheid voor een deel ook in het sociaal plan wordt meegenomen en dat dubbel werk moet worden voorkomen. Hij onderschrijft overigens de gedachte van de heer Dohle wel.

De heer DOHLE merkt op dat die barometer meer dingen meet dan alleen het wegnemen van een stuk werkloosheid. Op het moment dat de infrastructuur verbetert, wordt niet direct de werkloosheid opgelost, maar wel het ondernemersklimaat verbeterd. Die barometer probeert dergelijke verbeteringen in beeld te krijgen. Spreker zal proberen hierover wat teksten beschikbaar te krijgen, maar waar het om gaat is dat er een vertrekpunt is en dat aan de hand van een aantal meetbare indicatoren wordt bepaald wat er moet verbeteren zodat gemonitord kan worden of de goede weg wordt gegaan en of er meer samenhang komt in de verschillende activiteiten. Er moet een harde focus komen op de werkgelegenheid, het sociale gezicht en het veiligheidsaspect, een focus die met alle in de Voorjaarsnota genoemde aandachtspunten dreigt te verwateren.

Alles draait om een concrete invulling van activiteiten en maatregelen.

Het is niet duidelijk hoe de verschillende budgetten tot stand zijn gekomen. Zo wordt in het hoofdstuk Ontwikkeling stedelijk beleid in spoor 1 aangegeven dat de samenwerking met de steden begint met afspraken over te behalen resultaten, de aansturing en facilitering daarvan en vooral ook de inzet van middelen.

Toch zijn die middelen nu al verdeeld. Waar denken GS dan aan en is € 2 miljoen over een periode van vier jaar een bedrag waarmee de steden van Drenthe, die toch ook niet echt armlastig zijn, een grote push kan worden gegeven? Voor het landelijk gebied zijn de bedragen immers een heel stuk hoger, namelijk in totaal € 17 miljoen extra. De grondverwerving zal hierin een rol spelen, maar de inzet voor de vitaliteit van het platteland blijft in alle aandachtsgebieden onderbelicht. De hoofdlijn bereikbaarheid is een aanvulling op het Meerjarenuitvoeringsprogramma verkeer en vervoer. Het gaat om grote bedragen, maar het is duidelijk waarvoor die bedoeld zijn.

In de hoofdstukken 4 en 5 worden wel veel aandachtsgebieden maar weinig echte keuzes beschreven. Toch wekt het grillige verloop van de uitgaven de suggestie dat aan die keuzes concrete plannen ten grondslag liggen. Waaraan valt dan te denken?

Het verzet van de groene sector tegen de ombuigingen gaat voorbij aan het gegeven dat in die sector al veel bereikt is. Zowel bij de provincie als bij het maatschappelijk middenveld is de kennis over en aandacht en zorg voor het milieu toegevoegd en dat maakt een kritische heroverweging van nut en noodzaak legitiem.

In de Beleidsrekening is op pagina 270 de post voor medewerkers van de Stichting "Het Drentse Landschap" opgenomen. Om een goede afweging te kunnen maken is het van belang alle geldstromen die rechtstreeks of in natura via diensten of het uitlenen van medewerkers naar de gesubsidieerde instellingen gaan, in beeld te hebben.

Spreker is niet onder indruk van de bezuinigingen op de eigen organisatie: uiteindelijk wordt slechts vier ton bespaard. Het college geeft aan iedereen hard nodig te hebben voor de extra intensiveringslag. Die slag zal voor een aantal afdelingen, maar niet voor alle, de werkdruk aanzienlijk verhogen. Om dit goed in beeld te krijgen, stelt spreker voor een extern bureau een onderzoek te laten doen naar de omvang van het personeelsbestand.

De heer LANGENKAMP vraagt of dat externe bureau alleen de huidige formatie moet onderzoeken, of ook een koppeling moet leggen met de kerntakendiscussie.

De heer DOHLE zegt dat bij het onderzoek natuurlijk ook rekening moet worden gehouden

met de taken, maar vooral moet worden gelet op de huidige werkdruk. Uit het onderzoek kan ook blijken dat er méér mensen nodig zijn.

De heer LANGENKAMP merkt op dat dit onderzoek dan betrekking heeft op het huidige takenpakket en geen rekening houdt met wat kan worden uitbesteed.

De heer DOHLE bevestigt dit. Op een politiek besluit over het afstoten van taken kan in een onderzoek niet gepreludeerd worden.

De heer ENGELS vraagt of de VVD niet bang is voor de zeer vertragende effecten van kerntaken-discussies en onderzoek door externen. Is het niet handiger, los van het sociale aspect, om in de begroting een taakstelling op te nemen, die de organisatie moet invullen?

De heer DOHLE vraagt zich af of dat wel eerlijk is tegenover een organisatie waarvan goed en adequaat werk wordt verwacht. Zijn fractie wil zo'n slag in de lucht in ieder geval niet voor haar rekening nemen.

Spreker zegt dat de verhoging van de motorrijtuigenbelasting (MRB) voor zijn fractie nog steeds een heikel punt is. Maar de effecten van die verhoging van € 1,-- per maand moeten ook niet overdreven worden. Bovendien staat die verhoging voor de komende jaren vast. De vraag is of die verhoging echt nodig is. Het kan namelijk niet zo zijn dat de intensivering van het beleid vooral wordt bekostigd uit een verhoging van de inkomsten, terwijl de bezuinigingstaakstelling niet wordt gehaald. In dat geval moeten de ambities van de Voorjaarsnota nog eens onder de loep worden genomen.

Als er sprake is van onderbesteding van de budgetten, zal een manier gevonden moeten worden om het geld aan de burger terug te geven.

De heer SCHAAP wijst erop dat via het provinciehuis al het geld dat binnenkomt, uiteindelijk aan de burger wordt teruggegeven, bijvoorbeeld in de vorm van een fantastisch Drents Museum. De suggestie moet niet gewekt worden dat het geld wordt weggehaald bij de burger om er op het provinciehuis gezellige dingen mee te doen.

De heer ENGELS merkt op dat wel rekening moet worden gehouden met de overhead.

De heer DOHLE zegt dat het erom gaat dat de provincie het geld dat zij niet nodig heeft, teruggeeft.

In de passage op pagina 38, overlopend op pagina 39, wordt de wettelijke overheidstaak voor behoud van de waterkwaliteit financieel op het bord van de WMD gelegd. Kan dat zomaar?

De heer ENGELS is van mening dat de Voorjaarsnota een verhoogde ambitie uitstraalt en aansprekende thema's bevat. Er is sprake van samenhang in de programmatische aanpak en de nota is bovendien uitvoeringsgericht. Er is sprake van een duidelijke en verfrissende breuk met het verleden, omdat toen via ad-hocbeleid het overgebleven geld pondspondsgewijze werd besteed. Er is nu veel meer sprake van een integratie tussen financieel en inhoudelijk beleid. Het college wekt de indruk de met het collegeprogramma ingezette lijn consequent uit te voeren, wat D66 aanspreekt. De brief van 18 september beschouwt D66 vanaf nu als een eenmalig moment van wets-overstijgende daadkracht.

D66 steunt en waardeert de beleidsrichting zoals die nu op hoofdlijnen is uitgezet. De kanttekeningen bij die hoofdlijnen heeft de fractie al in de andere commissies geplaatst.

Spreker verzoekt de andere fracties na te denken over de vraag of Drenthe het Groningse initiatief om het Noord Nederlands Orkest (NNO) te helpen, zou kunnen steunen.

Het college geeft aan om tot dekking van de uitgaven te komen in willen te zetten op resultaatgericht subsidiëren, de inzet van reserves en effectiever en efficiënter werken. Dat spreekt D66, dat staat voor democratisch, duurzaam en doelmatig, aan. De uitwerking van de uitgangspunten roept echter nog wel wat vragen en soms tegenspraak op.

Waarom wordt voor de thema's Bereikbaarheid en Landelijk gebied voorgesteld aparte bestemmingsreserves in het leven te roepen en voor de andere drie sporen een beroep te doen op de Reserve flexibel beleid? Als er goede redenen zijn om het zo te doen, moeten dan de spelregels van die reserve niet worden veranderd?

De inkomstenbron uit de waterleidingsector lijkt spreker illusoir, want als het plan al lukt, is er dan niet het gevaar dat de waterleidingsector de kosten doorberekent in tarieven aan de burgers? In de aard en de omvang van het ombuigingsprogramma in de externe uitgaven is er veel te

weinig sprake van proportionaliteit in de verhouding tussen bezuinigingen in eigen huis en de belastingverhoging voor de burger.

De interne kosten bedragen € 40 miljoen en daarop wordt 6 à 8 ton bezuinigd, maar omdat de budgetten van de nullijn worden gehaald, blijft daarvan 4 ton over. Tegelijkertijd wordt voor het eerst sinds jaren een meer dan trendmatige verhoging, namelijk 10%, van de MRB voorgesteld. Omdat Drenthe, helaas, in de publieke sector de beste werkgever blijkt te zijn, is het alleen al om die reden overdreven om op de ranglijst van belastingheffers ook meteen naar de eerste plaats door te stoten. Er moet een meer evenwichtige verdeling van de pijn komen over de interne provinciale kosten, de lastendruk voor de burger en de ombuigingen bij de externe maatschappelijke instellingen. De helft van de gedachte inkomsten uit de verhoging van de opcenten, dus € 1.115.000,-, wil D66 als taakstellende bezuiniging aan de interne organisatie opleggen. Dit betekent voor de eigen organisatie een verdubbelde bezuinigingstaakstelling, geen ontdooiing van de organisatiebudgetten en een gehalveerde belastingverhoging.

Waarom moet de personeelsformatie steeds constant gehouden worden? Het lijkt spreker verstandig over de personeelsomvang eens een heel heldere discussie te voeren en daarna heldere keuzes te maken. De gedeputeerde heeft het personeel beloofd dat niet voor baanverlies gevreesd hoeft te worden, maar uiteindelijk zijn het de staten die de omvang van het personeelsbudget bepalen. Er is nog steeds sprake van boventaligheid en efficiënt en effectief werken kan leiden tot een geringer beslag op het apparaat. Het college toont zich krachtadig en slagvaardig als het gaat om bezuinigingen op maatschappelijke instellingen en belastingverhoging voor de burgers; het zou diezelfde daadkracht en slagkracht moeten opbrengen als het gaat om structurele bezuinigingen in de interne sector, dus binnen het ambtelijk apparaat. Hierbij zou eens gekeken kunnen worden naar wat in Noord-Holland gebeurt. Er is altijd te bezuinigen op ambtenaren, ook in Drenthe, en soms wordt het ambtelijk apparaat daardoor zelfs gestimuleerd.

D66 is in beginsel bereid het college op de in de Voorjaarsnota verwoorde hoofdlijnen te volgen, maar als het gaat om de lastenverhoging voor de burger en de bezuinigingen op de eigen kosten moet een ander evenwicht gevonden worden.

Zo nodig zal D66 hiervoor met een eigen voorstel komen.

Mevrouw MULDER zegt dat haar fractie bij de algemene beschouwingen op de inhoudelijke kant van de Voorjaarsnota in zal gaan.

Vanwege het wat wollige taalgebruik, is het soms wat moeilijk achter de echte betekenis van bepaalde zinnen te komen. Als voorbeelden noemt zij de zin na het eerste gedachtestreepje op pagina 12 en de zin na het eerste gedachtestreepje op pagina 16.

De heer ENGELS merkt op dat die zinnen er in essentie op neerkomen dat het allemaal anders moet.

Mevrouw MULDER vraagt zich af wat die algemeenheden met Drenthe te maken hebben. Het college moet zich bij het schrijven van zo'n nota kritisch afvragen of wat er komt te staan wel voor iedereen te begrijpen is.

In de algemene beschouwingen van 2003 heeft het CDA er zijn zorgen over uitgesproken dat het college al aan de slag wilde gaan met de in de brief van 18 september genoemde beleidsintensivering, omdat daardoor een goede integrale afweging onmogelijk zou worden gemaakt. De fractie voelt zich dan ook bij de poot genomen nu blijkt dat die beleidsintensivering alleen mogelijk zijn als het aantal opcenten wordt verhoogd. Spreekster hoopt dat over dit voornemen nog een goede discussie kan plaatsvinden. Zij deelt de mening van D66 dat hierbij ook moet worden gekeken naar eventuele bezuinigingen in eigen huis. Als Drenthe een beter klimaat wil voor ondernemingen, moet het zeker de opcenten niet verhogen.

De heer VAN PIJKEREN dankt degenen die het woord al hebben gevoerd, voor hun inbreng. Hij heeft goed naar hen geluisterd.

Aangezien het de eerste keer is dat Fractie de Jong betrokken is bij de behandeling van de Voorjaarsnota, vindt spreker het moeilijk een waardeoordeel over de inhoud van die nota te geven. Hij heeft het gevoel zojuist te zijn overgegaan naar klas 2 van de vierjarige statenperiode en de Voorjaarsnota is voor hem een geheel nieuw vak.

Ondanks het feit dat spreker zijn huiswerk wel heeft gemaakt en hij zich afvraagt wat de

Nota ruimte en de eenzijdige opzegging van het Langman-akkoord per 31 december 2006 voor gevolgen heeft voor het provinciale beleid en voor de voorliggende Voorjaarsnota als kader voor de begroting 2005, zal hij zich in eerste termijn beperken tot het luisteren naar de meer ervaren commissieleden.

De heer BAAS is in algemene zin tevreden met de Voorjaarsnota. Het is ook hem opgevallen dat bij alle plannen heel concrete bedragen zijn genoemd, maar dat de tekst rijkelijk vaag is. Het ontschotten van allerlei kredieten als het gaat om het landelijk gebied stemt in elk geval positief. Het zal nu gemakkelijker zijn het geld uit te geven. De fractie van de ChristenUnie is minder tevreden over de voorgestelde bezuiniging op de groene sector. Bij versterking op het gebied van recreatie en toerisme en de landbouwsector, wordt het belang van de groene sector alleen maar groter en daarom gaat sprekers fractie niet op voorhand al akkoord met de bezuinigingen die hiervoor in de Voorjaarsnota zijn opgenomen. Met efficiënter en effectiever werken kunnen misschien wel bezuinigingen worden gerealiseerd, maar het college is daar in de Voorjaarsnota toch wel wat te kort door de bocht over.

Een tweede zorgpunt is de verhoging van de opcenten MRB. Het gaat uiteindelijk om maar een beperkt bedrag per burger, maar met deze verhoging wordt Drenthe de provincie met het op een na hoogste aantal opcenten. D66 stelt voor de helft van de beoogde opbrengst te halen uit de bezuiniging op de apparaatskosten, maar het is spreker opgevallen dat de verhoging van de opcenten precies uitkomt op het bedrag dat de beleidsintensivering op het verkeer en vervoer gaat kosten, namelijk €2,3 miljoen. Misschien is er geen relatie, maar het is uiteindelijk de automobilist die de MRB betaalt en het is dezelfde automobilist die er het directe voordeel van heeft, hetzij doordat meer mensen met de trein gaan reizen, hetzij doordat verbeteringen worden aangebracht aan het wegennet waardoor de verkeersveiligheid toeneemt. Technisch maakt het niets uit en financieel maakt het niets uit, maar het is aan de automobilist beter te verkopen dat het extra bedrag dat hij moet betalen, rechtstreeks in zijn voordeel is, omdat hij over een verbeterde weg kan rijden. Als het zo aan de burger kan worden uitgelegd, kan sprekers fractie eventueel wel

met een verhoging van het aantal opcenten akkoord gaan.

Mevrouw MULDER vraagt of in het vervolg wanneer iets aan het wegennet moet worden gedaan, daarvoor eerst het aantal opcenten moet worden verhoogd.

De heer BAAS ontkent dit. Er is alleen nu een opvallend verband tussen de opbrengst van de verhoging van en het bedrag aan beleidsintensivering. Begrotingstechnisch maakt het niet uit, het gaat erom dat de burger nu kan weten dat hij hetgeen hij aan opcenten betaalt, in de vorm van betere bereikbaarheid terugkrijgt.

De heer HOLMAN vraagt of het wat de ChristenUnie betreft dan niet nodig is de organisatie eens kritisch te bekijken.

De heer BAAS zegt voor de door hem genoemde optie een voorkeur te hebben. Maar de organisatie moet altijd kritisch bekeken worden.

De heer HOLMAN wijst erop dat college daar geen zin in heeft. Nu de meerderheid van de staten dit het college wil opleggen, houdt de ChristenUnie zich op de vlakte.

De heer BAAS bevestigt dat zijn fractie daar geen prioriteit aan geeft.

(De heer Sluiter verlaat de vergadering.)

De heer VEENSTRA bewaart de politieke en inhoudelijke opmerkingen van zijn fractie tot de vergadering van 8 en 9 juni, in welke vergadering de staten een kader moeten aangeven voor de vertaling van de Voorjaarsnota in de begroting voor de komende jaren en het vinden van een goede balans in voorgenomen investeringen, lastenverhogingen en eventuele nieuwe zaken die nog aan de orde komen.

Spreker wil vandaag over de financiële kant van de Voorjaarsnota een aantal vragen stellen en een paar opmerkingen maken.

Het eerste wat opvalt is dat bepaalde intensiveringen van het beleid in de periode 2004-2007 samen €43 miljoen kosten, terwijl slechts een meetbare doelstelling in de Voorjaarsnota is opgenomen. Dat is wat aan de magere kant.

Er zal de komende jaren volop worden geïnvesteerd in de bereikbaarheid van Drenthe. Daarvoor wordt een bedrag van € 99 miljoen genoemd. Bereikbaarheid is een belangrijke voorwaarde voor economische ontwikkeling, maar er wordt een relatie gelegd met de investeringsnota Verkeer en vervoer uit 2000. Zijn bij het opstellen van de Voorjaarsnota 2004 de maatregelen uit de nota uit 2000 heroverwogen, zijn er eventueel nadere prioriteiten gesteld, of is die nota zonder meer overgenomen?

Het college zegt dat de rijksbegroting 2005 meer duidelijkheid zal bieden over de gevolgen van het rijksbeleid. Welke uitgaven zullen volgens het college onder druk komen te staan?

Stel dat Langman in 2006 stopt, welke nadere ombuigingen of herbestemmingen van middelen zijn dan noodzakelijk?

Werk, onderwijs en kennisinfrastructuur is een belangrijk thema, maar hoe kan dat na het stoppen van Langman overeind worden gehouden? Er wordt veel geld toegeschoven naar zogenaamde bestemmingsreserves. Hoe wordt bewaakt dat het geld uit die reserves werkelijk voor uitvoering van het beleid wordt gebruikt? Is niet een meer flexibele reservevorming gewenst?

Er is de afgelopen jaren regelmatig gesproken over de hoogte van de reserves. Een van de doelstellingen van het college is geen geld op de plank te laten liggen. Kan er niet meer geld aan de reserves worden onttrokken? Is het handhaven van sommige reserves niet te vrijblijvend?

Het college heeft in eerder stadium een volledig overzicht van de reserves toegezegd. Daaruit zou blijken welke nodig zijn en welke niet; er zou als het ware een inhoudelijke bestemmingsanalyse worden gemaakt. Spreker zou dat overzicht graag op korte termijn, en het liefst nog binnen drie weken, ontvangen.

Het college wil de omvang van de personeelsformatie constant houden, maar dat staat haaks op de wens om meer de regie te voeren en de uitvoering aan anderen over te laten. Hoe verhoudt de formatie in Drenthe zich tot die in andere provincies?

Op het terrein van inkoop en aanbesteding wil het college een efficiencywinst van 2% bereiken. De PvdA is van mening dat dit percentage wel wat hoger kan zijn.

Heeft het college een risicoprofiel ontwikkeld voor de middelen die van derden komen?

Bij de begroting 2005 zal een actualisatie plaatsvinden op basis van de rekening 2003 van de middelen uit de saldireserve met een doorkijk naar 2007 en 2008.

Kunnen de staten misschien ook eerder over die actualisatie beschikken? Het is handig over gegevens daaruit te beschikken alvorens een besluit te nemen over lastenverhogingen.

(Schorsing van 18.20 uur tot 18.41 uur.)

De heer DIJKS vindt het verheugend dat mevrouw Nieuwenhuizen positief over de voorstellen is, ook al vindt zij die nog weinig concreet. De Voorjaarsnota is het kader voor de begroting, waarin een nadere uitwerking van de voorstellen plaatsvindt. Op verzoek van het CDA is in de Voorjaarsnota ook een doorkijk voor de gehele collegeperiode opgenomen.

Het college acht het realistisch de taakstelling voor de groene organisaties met de nu voorgestelde efficiencykorting te realiseren. Er valt meer geld te verdienen door in te schrijven op projecten dan zij nu aan korting opgelegd krijgen. In het collegeprogramma staat dat wat het college betreft de huidige omvang van de personele organisatie overeind blijft en het zal nog een hele klus zijn om daaraan vast te houden. Er loopt nu een traject Maatstaf waarin wordt bekeken hoe de stafdiensten - er zijn bijna net zoveel stafdiensten als productgroepen - beter kunnen samenwerken en op den duur kunnen samensmelten. Aan reorganisaties hangt een kostenplaatje. Die kosten zullen op de begroting van meerdere jaren voorkomen. Maatstaf levert misschien ook wel een aantal fte's op.

De heer HOLMAN vraagt welke ambitie het college op dit punt heeft, nu de personeelskosten de afgelopen 5, 6 jaar met 25% zijn gestegen. Spreker maakt uit de inbreng van verschillende fracties op dat zij de lijn van het college niet langer onderschrijven.

De heer DIJKS wijst erop dat de organisatie in 1997 behoorlijk op de schop is gegaan. In de jaren tot 1997 zijn in veel provincies de organisaties fors gegroeid, maar in Drenthe was alleen sprake van autonome groei. Dat de loonkosten tot nu toe ieder jaar 3% stegen, was landelijk bepaald. Hopelijk wordt dit jaar de nullijn gehaald.

Het college probeert de druk op de organisatie maximaal op te voeren. Als nu wordt besloten het personeelsbestand met 10% in te krimpen, omdat die 10% toch niet zo hard werkt, zoals de heer Engels opmerkte, is een volgende keer de volgende 10% aan de beurt.

De heer ENGELS vindt dit een tamelijk vrijmoedige interpretatie van zijn woorden.

De heer DIJKS bedoelt dat een dergelijke operatie altijd een opschuivend effect heeft. Het college gaat voor het traject dat het als realistisch beschouwt. Een bezuiniging van acht ton betekent stoppen met de starterspool, verlagen van het budget voor tijdelijk personeel, vacatures drie maanden bevriezen en het opheffen van het potje met Weidgraaf-gelden. Over al die punten moet nog in het Georganiseerd Overleg (GO) overleg gevoerd worden. Verder moet het project Maatstaf ook nog wat opleveren.

De heer ENGELS hoort graag wat dan de rol van de staten is, die toch het budgetrecht hebben. Welk orgaan gaat dan over al deze zaken onderhandelen?

De heer DIJKS wijst erop dat in de provinciale organisatie wordt gesproken met de Ondernemingsraad en het GO. In het GO doen ook de vakbonden mee. Als het om arbeidsrechtelijke zaken gaat, moet met het GO onderhandeld worden.

De heer ENGELS meent dat over taakstellingen als uitgavenbeperking en inkomstenverhoging, zoals die in de Voorjaarsnota staan, niet onmiddellijk met het GO moet worden overlegd. Het zal hooguit tot een mededeling beperkt blijven.

De heer DIJKS zegt dat de wet voorschrijft dat, als het om verlaging van budgetten gaat, met het GO in overleg gegaan moet worden.

De heer VEENSTRA vraagt hoe de formatie van Drenthe zich verhoudt tot die van andere provincies.

De heer DIJKS gaat ervan uit dat die cijfers er wel zijn, maar dat er dan rekening mee moet worden gehouden dat in sommige provincies bijvoorbeeld de rattenvangers nog in provinciale dienst zijn.

De heer VEENSTRA wijst erop dat in benchmarking dergelijke gegevens er wel uit zijn gehaald.

De heer DIJKS zal de staten hiervan een overzicht verstrekken. Dit kan echter niet meer voor 8 juni.

De heer VEENSTRA meent dat wanneer die cijfers er zijn, dit ook eerder kan.

De heer DIJKS weet niet of de cijfers dan al geschoond zijn.

Binnen Drenthe zijn al veel diensten verzelfstandigd. In Noord-Holland kan gemakkelijk een aantal mensen uit de organisatie verdwijnen als ook daar taken verzelfstandigd worden.

De heer HOLMAN vraagt of nu is toegezegd dat de cijfers voor 1 juni beschikbaar zijn.

De heer DIJKS zegt dat de cijfers vóór de behandeling van de Voorjaarsnota gepresenteerd zullen worden.

De heer ENGELS vraagt welke cijfers dat dan precies zijn.

De heer DIJKS zegt dat het om de benchmarkcijfers gaat.

De heer LANGENKAMP zegt in het kader van de formatie te hebben verwezen naar de kritiek van de gemeenten.

De heer DIJKS wijst erop dat die krachtige Drentse gemeenten wel allemaal op de stoep staan bij de provincie om hulp te krijgen. Gelet op de problematiek bij de gemeenten zal de vraag om hulp eerder toe- dan afnemen. Binnen het college is ook een kerntakendiscussie gevoerd.

De heer LANGENKAMP is verbaasd dat die discussie in het college is gevoerd. Waarom niet in de staten?

De heer DIJKS zegt dat het college zijn bevindingen in de nota heeft neergelegd en dat de staten daarover nu kunnen oordelen. Het budgetrecht van de staten wordt hiermee op generlei wijze aangetast.

De cijfers zijn ook niet verwarrend, maar zeer helder: het is een kwestie van hoe ze gelezen worden.

Spreker wijst de heer Wieringa erop dat de WMD graag akkoord gaat met de maatregelen om schoon water te produceren. Als die taakstelling in enig jaar niet gehaald wordt, trekt het college bij de staten aan de bel.

De heer WIERINGA zegt dat zijn vraag was wat de meerwaarde van de aanwezigheid van de WMD op Ambon is.

De heer DIJKS meent dat die kwestie al vaker is besproken.

De heer WIERINGA zegt daarmee nog geen antwoord te hebben.

De heer BAAS wijst erop dat die discussie al in de Statencommissie MWG is gevoerd en dat toen het antwoord is gegeven.

De heer DOHLE vraagt of hij goed heeft begrepen dat de WMD blij is met het feit dat het voor een bedrag van €0,5 miljoen in de begroting staat.

De heer DIJKS zegt van niemand te hebben gehoord dat hij blij is met deze operatie. Maar er is van tevoren nooit gejuich, terwijl het achteraf meestal wel goed komt.

Omdat de ambitie van het college hoog is, zijn er mensen nodig om die ambitie te vertalen. Zijn die er niet dan is er het risico dat het geld gewoon niet uitgegeven kan worden en dan moet misschien wel het voorstel van de VVD worden gevolgd om het via de MRB aan de burgers terug te geven. De inzet van het college is de voorgenomen intensivering waar te maken. Als op enig moment duidelijk wordt dat dit niet lukt, zal het college meteen met nieuwe voorstellen komen.

Voor de ontwikkeling van het stedelijk gebied wordt, in tegenstelling tot de bereikbaarheid en vitaal platteland, geen gebruik gemaakt van reserves en kredieten. Het flexibel beleid geldt in principe alleen voor de overige programmadelen. Als het nodig is, zal het Reglement flexibel beleid aangepast worden.

De heer DOHLE zegt dat zijn vraag is ingegeven doordat een aantal uitgaven een heel grillig

verloop hebben. Liggen daaraan plannen ten grondslag?

De heer DIJKS wijst erop dat in het bedrag voor het grotestedenbeleid eenmalig vijf ton is opgenomen voor de sanering van voormalige gas-fabrieklocaties.

Spreker is geen voorstander van het inschakelen van een extern onderzoeksbureau. Er liggen al rapporten genoeg in de kast.

Hij dankt de heer Engels voor zijn lovende woorden. Het is nu de kunst alle ambities waar te maken.

Het voorstel om de helft van de opbrengst van de verhoging van de opcenten binnen te halen via bezuinigingen in eigen huis, acht spreker in tegenstelling tot het daarvoor ingeboekte bedrag van acht ton, niet realistisch.

Spreker bestrijdt de mening van mevrouw Mulder dat het college een beetje aan potverteren doet. Uit de meerjarenraming blijkt dat voor het college dat in 2007 aantreedt voldoende middelen beschikbaar zijn.

Met betrekking tot het Langman-akkoord heeft het college de hoop op voortzetting nog niet verloren.

De heer VAN PIJKEREN wijst erop dat het Noorden in het verleden meermalen in de steek is gelaten. Hij kan zich voorstellen dat noordelijke bestuurders al nadenken over lobbyen in Den Haag om andere potjes open te krijgen. Hij is er niet gerust op dat het akkoord niet wordt opgezegd, ondanks het feit dat kamerleden van CDA en VVD de regering aan het akkoord willen houden.

De heer ENGELS meldt dat de heer Dittrich al de hele dag probeert hem te bellen.

De heer DIJKS zegt D66 zich dan kan aansluiten bij CDA en VVD.

Spreker heeft er al op gewezen dat de verhoging van de MRB en de intensivering van de bereikbaarheid geen relatie hebben. Het is absoluut niet de bedoeling die inkomsten en uitgaven een op een te laten sporen.

De heer BAAS vond die relatie veel voor de hand liggender dan de relatie met het Drents Museum. Het gaat erom dat bij een verhoging van de MRB de burger ziet dat de bereikbaarheid beter wordt

doordat de provincie daarin dan investeert. Het beleid moet verkocht worden.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt dat de meeste burgers denken: "Dat moet ik eerst nog zien."

De heer BAAS zegt dat dit helemaal het geval is wanneer die burger meer MRB moet betalen om naar het Drents Museum te kunnen.

De heer LOOMAN zegt dat dan wel € 2,2 miljoen aan asfalt wordt besteed, maar dat er ook heel veel geld gaat naar de groene organisaties, die juist willen voorkomen dat er te veel asfalt komt.

De heer DIJKS zegt dat al het geld op allerlei terreinen ten goede van de burger komt. Aan het adres van de heer Veenstra merkt spreker op dat in de begroting meetbare doelstellingen worden opgenomen. Bij de intensivering van de bereikbaarheid zal vooral op de knelpunten worden gelet.

De heer VEENSTRA wijst erop dat de heroverweging van de nota uit 2000 ertoe heeft geleid dat hetzelfde bedrag wordt meegenomen naar de komende jaren.

De heer DIJKS merkt op dat extra geld nodig is om de knelpunten op te lossen.

De heer LANGENKAMP heeft de indruk dat het verhaal van de heer Veenstra op het bedrag van € 66 miljoen slaat. Heeft de heer Dijks dat wel begrepen?

De heer DIJKS zegt niet te weten hoe de rijksbezuinigingen echt uitpakken. Daarom ook eindigen de vergelijkingen tussen inkomsten en uitgaven niet op nul. Hiermee wordt voorkomen dat de provincie bij zware tegenvallers meteen bankroet is.

De heer HARLEMAN wijst erop dat de cijfers voor de nieuwe collegeperiode wel op nul eindigen. De heer Dijks moet op grond van de voorliggende cijfers maar eens een overzicht maken voor 2009.

De heer DIJKS zegt dat de voortgangsrapportage steeds betrekking heeft op vier jaar. In 2005 schuift het dus weer een jaar op. De heer Harleman zal zien dat er ook dan geld overblijft.

De heer VEENSTRA begrijpt dat dusdanige buffers zijn ingebouwd, dat het college inschat dat bezuinigingen vanuit Den Haag niet ten koste gaan van de intensiveringen.

De heer DIJKS merkt op dat de inzet van het college is van elke euro twee euro en zo mogelijk nog meer te maken. Daarom wordt vooral op cofinanciering ingezet. Mocht het allemaal anders lopen dan komt het college bij de staten terug. Blijft bijvoorbeeld op het terrein van cultuur en welzijn de cofinanciering uit dan is er meer eigen geld nodig voor uitvoering van het programma, of het programma moet gehalveerd worden. Bij het vaststellen van de financiële reglementen is afgesproken dat er halverwege de collegeperiode een discussienota over de reserves verschijnt. Dat zal volgend jaar april zijn. Het college stelt nu enkele afomingen voor, maar de principiële discussie volgt volgend jaar.

De heer VEENSTRA vraagt of ook dan pas op de opmerking van de accountant over de reserves wordt gereageerd.

De heer DIJKS bevestigt dit.

Mevrouw MULDER begrijpt de opmerking van de heer Veenstra. Zij wijst op de mogelijkheid dat de staten bij amendement bepalen dat zij sneller inzicht in de reserves moeten krijgen.

De heer VEENSTRA wil die mogelijkheid zeker in de fractie bespreken. Uit de Voorjaarsnota is moeilijk op te maken welke reserves moeten blijven bestaan en hoe van beleid naar uitvoering wordt gekomen. Het is jammer dat pas volgend jaar een inhoudelijke analyse van de reserves verschijnt.

De heer HARLEMAN meent dat de staten wel zo reëel moeten zijn zich aan hun eigen verordening te houden. Wat bij de vaststelling van die verordening is afgesproken, kan niet zomaar veranderd worden.

De heer DIJKS zegt dat ook wat het college betreft de ambitie wel wat hoger kan als het gaat om de inkoop- en aanbestedingswinsten, maar bij het inboeken van een winst moet er wel van uitgegaan kunnen worden dat die ook werkelijk wordt gehaald.

Het college acht het nu opge-nomen bedrag realistisch, maar wellicht kan het het volgend jaar wat meer zijn.

Het risico voor middelen van derden is niet in te schatten. De uitkering van rijksmiddelen is al bijgesteld, maar Den Haag of Brussel kunnen nog wel voor verrassingen zorgen. Er is wel een buffertje, maar als dat niet voldoende is, zal het beleid bijgesteld moeten worden.

De heer VEENSTRA vraagt of de voor de begroting 2005 toegezegde actualisatie van de middelen uit de saldireserve met een doorkijk naar 2007/2008 niet eerder kan verschijnen.

De heer DIJKS wijst erop dat in de financiële verordening is vastgelegd dat die actualisatie halverwege de collegeperiode zal worden aangeboden.

De heer LOOMAN zegt dat er staat "in de eerste helft", het moet binnen die twee jaar.

De heer DIJKS herhaalt dat het bijkans onmogelijk is dit nog voor 8 of 9 juni te doen. Het is ook in het belang van het college om die actualisatie zo vroeg mogelijk te hebben.

De heer HOLMAN vraagt of die actualisatie er dan wel voor de begroting 2005 kan zijn.

De heer DIJKS zegt dat als de medewerkers van Financiën en Control dit voor elkaar kunnen krijgen, dit zal gebeuren.

De heer SCHAAP erkent dat de enige concrete doelstelling in de Voorjaarsnota betrekking heeft op de werkgelegenheid. Het punt van de Voorjaarsnota is dat de programmalijnen worden uitgewerkt in concrete voorstellen. Van het programma Werk, onderwijs en kennisinfrastructuur (WOK) hebben de staten al iets ontvangen en na vaststelling van de Voorjaarsnota weet het college of de middelen beschikbaar zijn om die programmalijn te vullen. Wat spreker betreft krijgen de staten de dag na de vaststelling van de Voorjaarsnota de hele WOK in de bus, want er is natuurlijk wel steeds aan gewerkt.

De heer VEENSTRA zegt de handschoen op te pakken en op 8 en 9 juni de meetbare doelstellingen toe te zullen voegen.

De heer SCHAAP wijst erop dat dan de volgende discussie is of al die doelstellingen haalbaar zijn. Hetzelfde geldt voor de andere programmalijnen: eerst moet bekend zijn hoe de middelen ingezet kunnen worden - de staten besluiten daarover - en daarna kan het college concreet inhoud geven aan die programma's.

De heer ENGELS vraagt of die programma's zo nodig ook aan de begrotingswijzigingen worden gekoppeld.

De heer SCHAAP zegt dat op het moment dat de staten de Voorjaarsnota hebben vastgesteld, bij wijze van spreken een dag later al de programmalijnen in de bus kunnen liggen. De voorbereiding van het programma WOK is zodanig ver gevorderd, dat de staten die nog voor de zomer kunnen krijgen. Daarvoor is geen begrotingswijziging nodig, want de staten hebben dan de Voorjaarsnota vastgesteld, die in de begroting voor 2005 wordt verwerkt. Voor de begroting voor 2004 geldt de beroemde septemberbrief.

Naar aanleiding van de suggestie van de heer Dohle om de RuG een barometer te laten maken over het thema Werk, wijst spreker erop dat in het provinciehuis op het thema Werk heel sterk gemonitord wordt. Dat gebeurt omdat het college duidelijk wil hebben of wat er gebeurt ook enig effect heeft. Spreker vraagt zich af of de barometer van de RuG hieraan iets kan toevoegen. Hij wil dat overigens best bekijken.

Spreker is blij met de voorzet van de heer Engels als het om het NNO gaat. De adviezen van de Raad voor Cultuur betekenen voor het NNO een bezuiniging en daar is het college buitengewoon ongelukkig mee. De Raad voor Cultuur heeft gewoon verzuimd te kiezen. In noordelijk verband wordt afgesproken welk verhaal begin juni aan staatssecretaris Van der Laan wordt voorgelegd en in dat verhaal zal het NNO zeker niet ontbreken. Ook via andere kanalen wordt ervoor gezorgd dat de lobby richting Den Haag om ervoor te zorgen dat deze kwestie gerepareerd wordt, optimaal is. Het is verheugend dat met name de werkgeversorganisaties ook meedoen.

Spreker vindt het wat eendimensionaal van het CDA om eerst te constateren dat het economische klimaat slecht is en vervolgens uit te spreken de voorgestelde verhoging van de opcenten een dikke tegenvaller te vinden. Juist het economische klimaat veroorzaakt een aantal grote problemen

op het gebied van de werkgelegenheid en de scholing. Het college probeert via een van de programmalijnen daar actie op te nemen, maar daar is wel geld voor nodig. Het enige democratische middel dat de provincie dan heeft - immers, bijna iedereen heeft een auto - is even met de collectezak rondgaan.

De programma's die in het kader van het SNN worden gemaakt, gaan uit van Kompas-bijdragen tot en met 2006. De provincie rekent zich dus niet rijk met geld voor na die periode. Maar de constatering dat het wegvallen van Kompas flinke gevolgen kan hebben voor werkgelegenheid-programma's na 2006, is terecht.

De heer VEENSTRA wijst erop dat, omdat het om een heel wezenlijk onderdeel van het beleid gaat, hiervoor eigenlijk buffers gecreëerd moeten worden.

De heer SCHAAP zegt dat dan de reserve moet worden omgezet in een fonds.

TWEEDE TERMIJN

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt dat de meetbare doelstellingen juist nodig zijn om straks te kunnen bepalen wat werkelijk is gebeurd. In de NOM-nieuwsbrief staat dat in Fryslân 8 bureaus bezig zijn geweest om 4 mensen aan werk te helpen.

Het verbaast de heer LANGENKAMP dat de kern-takendiscussie die in het college heeft plaatsgevonden niet geleid heeft tot enige informatie richting de staten. Welke varianten zijn over tafel gegaan en wat waren de uitkomsten? Vanuit hun kaderstellende rol zijn het toch juist de staten die dergelijke zaken moeten bespreken?

Spreker heeft een reactie van de andere partijen gemist op de brief van GroenLinks over het gegoochel met cijfers. Eventuele opmerkingen hierover hoort hij nog graag.

Gaat het bedrag van € 66 miljoen voor verkeer en vervoer onverkort door, nu onder andere het kanaal Almelo-Coevorden er uitgehaald is?

De heer WIERINGA hoort graag exact hoeveel personen in het provinciehuis werkzaam zijn.

De heer DOHLE heeft vernomen dat de meetbare doelstellingen in de begroting worden opgeno-

men, maar hij kan zich niet voorstellen dat het college bij het opstellen van de Voorjaarsnota niet heeft besproken wat het uiteindelijk met de voorgestelde intensiveringsslag wil bereiken. Het zal toch wel iets meer zijn dan 1.000 arbeidsplaatsen. Spreker is blij dat er in dit huis al veel gemonitord wordt, maar een barometer zegt meer over het klimaat en een thermometer iets over concrete cijfers. Waar het om gaat dat er in de openbaarheid gemonitord wordt zodat iedereen daarvan mee kan profiteren.

Bij de bezuinigingsslag voor de groene organisaties moeten ook de geldstromen in natura of via andere diensten - de verborgen steun - in beeld worden gebracht.

Het externe onderzoek naar het aantal fte's in het provinciehuis hoeft niet als uitkomst te hebben dat het er minder kunnen zijn, het zouden er ook meer kunnen worden. Het gaat erom dat er een helder en onafhankelijk beeld komt. Omdat spreker hiervoor geen steun bij de staten bespeurt, zal zijn fractie nog eens bekijken hoe deze zaak wel een impuls kan worden gegeven. Daarbij is de suggestie van D66 een alternatief.

(De heer Wendt verlaat de vergadering.)

De heer ENGELS beschouwt de proportionaliteit van de bezuinigingen in eigen huis en de lastenverhoging voor de burger als de crux van de discussie. Omdat zich wel enige politieke steun aftekent voor het vervolgen van de discussie, lijkt het erop dat bij de vaststelling van de Voorjaarsnota gekomen kan worden tot het in gezamenlijkheid vaststellen van een bepaalde doel- en taakstelling op het gebied van meer uitgavenbeperking in de interne sector met als doel tot een meer beperkte belastingverhoging te komen. De tijd tot de begrotingsbehandeling zal dan benut moeten worden om zo scherp mogelijk te bekijken welke modaliteiten, instrumenten en technieken gebruikt kunnen worden om invulling te geven aan het beperken van interne kosten. Het gaat dus om meer dan alleen personeel. Daarbij kan gekeken worden naar wat Noord-Holland heeft gedaan, maar er moet zeker niet gezocht worden naar middelen waarvan de vertaling nog jaren gaat duren. Kerntakendiscussies leiden tot politiek gekrakeel en dat is precies wat college en ambtenaren willen: werk aan een kerntakendiscussie en je weet dat je drie jaar goed zit. Er moeten ook geen dure bureaus worden ingehuurd om van

alles door te meten, er moet gewoon een helder politiek signaal worden afgegeven dat er een uitgavenbeperking moet komen van X op de interne kosten. Het college kan dan best met voorstellen komen en de gevolgen daarvan.

Zo moeten ontslagen, afvloeiingsregelingen en wachtgeldten voorkomen worden. Maar alles begint met de politieke wil.

D66 is van plan te bekijken hoe dit intelligent, zorgvuldig en creatief kan worden gedaan zodat het werkelijk wat oplevert en de interne dienst toch de programma's tot een eind kan brengen. D66 zal er in de statenvergadering op die manier op terugkomen.

D66 heeft de brief van GroenLinks bestudeerd en de conclusie is dat die brief geen aanknopingspunten biedt om daarover nadere opmerkingen te maken.

(De heer Van Pijkeren verlaat de vergadering.)

Mevrouw MULDER zegt dat in haar kerk in de collectezak vrijwillige bijdragen worden gedaan.

Er is dus een keuze.

Het college kiest voor een belastingverhoging, maar het CDA zou het liever anders doen.

De heer BAAS zegt de door hem ingebrachte punten in de fractie te zullen bespreken en daar te bepalen of er in de statenvergadering nog iets mee wordt gedaan.

Het idee van de heer Dohle om duidelijk te maken hoe de groene organisaties het gemis aan inkomsten recht kunnen trekken door het verwerven van projecten, spreekt hem wel aan. Als dan blijkt dat de bezuinigingen daardoor minder zwaar aankomen, worden die bezuinigingen beter verteerbaar.

De heer VEENSTRA zegt dat zijn fractie de balans van de discussie zal opmaken en haar standpunt op 8 en 9 juni zal verwoorden.

Het idee van D66 om het personeel een taakstelling op te leggen en het voorstel van de VVD zullen in de fractie worden besproken.

Een kerntakendiscussie heeft op dit moment niet de voorkeur van de fractie.

Het blijft jammer dat het inzicht in de reserves, waarbij het toch om substantiële bedragen gaat, nu niet beschikbaar kan komen. Bij voorstellen voor nieuw beleid of andere toepassingen zal de

fractie van de PvdA de reserves als mogelijke inkomstenbron gebruiken.

De heer DIJKS wijst erop dat de staten wel degelijk iets van de kerntakendiscussie binnen het college hebben gehoord: zij hebben de Voorjaarsnota gekregen, waarin het college zijn afwegingen heeft gepresenteerd.

Met betrekking tot de bedragen van € 99 miljoen versus de € 67 miljoen bij verkeer en vervoer neemt spreker aan dat gedeputeerde Swierstra te zijner tijd met een aangepaste nota komt.

Er zijn soms heel veel mensen in het provinciehuis aanwezig, maar spreker begrijpt dat de heer Wieringa wil weten hoeveel mensen op de payroll staan.

Spreker heeft de opmerking van de heer Dohle over andere geldstromen goed begrepen. Daar zal werk van gemaakt worden.

Het college wil natuurlijk altijd op een intelligente manier proberen de kwaliteit van de organisatie te verbeteren en toch de kwantiteit in de hand te houden. Het is een ijdele hoop te denken dat dit kostenneutraal kan, want de provincie moet zich aan de CAO houden. Het college streeft naar een organisatie van hoog niveau, waarin goed gemotiveerde mensen werken. Spreker wacht de voorstellen van D66 dienaangaande af.

De heer HOLMAN vindt dit een zielig verhaal. Als dit de trend in Nederland wordt, gaat heel Nederland failliet. Het verhaal komt erop neer dat het allemaal meer kost en dat die weg wel gegaan moet worden.

De heer DIJKS wijst erop dat wanneer het beleid van voorgaande jaren was doorgetrokken, de personeelskosten met vier ton waren gestegen, terwijl er nu sprake is van een verlaging met acht ton.

De heer HOLMAN merkt op dat de organisatiekosten in vijf jaar met € 10 miljoen zijn gestegen. In 2003 zijn er dertig personeelsleden bijgekomen. Als morgen een vacaturestop wordt ingesteld, is de trend meteen omgebogen. Bij een andere taakstelling is het helemaal niet moeilijk die trend om te buigen. Het CDA zal pogen om samen met zijn vrienden in de staten tot een intelligent voorstel te komen.

De heer DIJKS zegt als de staten dan ook nog besluiten niet steeds maar vragen aan het college te stellen, waardoor de statengriffie en het ambtelijk apparaat niet extra aan het werk moeten, er al wat gebeurt. Het college wil zijn verantwoordelijkheid niet ontlopen, maar manmoedig zeggen dat er 20 mensen uit de organisatie moeten, kost de eerste jaren alleen maar geld.

De heer ENGELS zegt dat in het verhaal over uitgavenbeperking in de interne sfeer woorden als ontslagen of reorganisatie niet gevallen zijn.

De heer DIJKS merkt op dat wanneer het college de taakstelling krijgt € 2 miljoen te bezuinigen, een aantal fte's zal moeten verdwijnen. Het college wil om de mensen gemotiveerd aan het werk te houden, dergelijke discussies voorkomen. Daarom kiest het college voor andere trajecten en daarop mogen de staten het college de komende tijd aanspreken.

(De heer Engels verlaat de vergadering.)

12. Statenstuk 2004-122 (herzien); Verordening burgerinitiatiefvoorstellen Drenthe

De heer LANGENKAMP zegt dat in het herziene statenstuk de opmerkingen uit de vorige commissievergadering zoveel mogelijk zijn verwerkt.

De artikelen in de verordening moeten in samenhang met hun toelichting worden gezien. Zo staat in de toelichting op artikel 6 dat niet is bedoeld dat PS altijd plenair het voorstel inhoudelijk moeten behandelen, maar dat het wel voor de hand ligt dat PS in pleno beslissen over het te volgen traject. Het besluit over een burgerinitiatief zal in de meeste gevallen uiteraard ook in een statencommissie inhoudelijk worden voorbereid, maar PS kunnen van mening zijn dat nader onderzoek moet worden gedaan. Als een burgerinitiatief bij de griffie binnenkomt, zal de griffier aangeven welke routing het beste kan worden gevolgd. Op grond van dat advies zal besloten worden in welke statencommissie het voorstel aan de orde komt.

De heer BOMHOF vindt het vreemd dat, terwijl nog geen vragen zijn gesteld, de heer Langenkamp nu al met een antwoord komt.

De heer LANGENKAMP zegt in te gaan op een vraag van de heer Rougoor uit de vorige commis-

sievergadering, waarop hij in de wandelgangen opnieuw is aangesproken.

De VOORZITTER zegt dat niet gereageerd kan worden op vragen uit het informele circuit.

De heer LANGENKAMP zegt alleen een nadere toelichting te geven op de wijziging van de oorspronkelijke toelichting.

De heer BOMHOF vindt het slecht wanneer een toelichting nodig is om een verwarrende tekst te verduidelijken. De staten hebben drie rollen: zij geven de beleidskaders aan, zij controleren en zij zijn wetgever. De staten moeten erop toezien dat de wettekst duidelijk is. De VVD heeft wat tekstwijzigingen voorgesteld om de tekst eenduidiger maken.

De heer ROUGOOR vindt het gewijzigde voorstel een verbetering. Maar in artikel 6, derde lid, wil hij wel graag opgenomen zien dat een initiatiefvoorstel in beginsel binnenkomt bij de commissie en niet bij de staten. Dat laat de routing die de heer Langenkamp zojuist heeft geschetst, onverlet.

De PvdA is blij met het de loketfunctie en met de verheldering van de procedures.

Spreeker gaat ervan uit dat de heer Bomhof met een wijzigingsvoorstel komt, dat nog voor de statenvergadering kan worden verwerkt.

De heer HOLMAN vindt het vreemd dat, nadat in de vorige commissievergadering is besloten dat in bilateraal overleg zou worden gezocht naar een formulering die ieders instemming kon hebben, dit punt nu opnieuw ter sprake moet komen. Het lijkt hem beter het stuk opnieuw terug te nemen en er pas mee terug te komen wanneer een tekst is geformuleerd die amendementen overbodig maakt.

De heer BOMHOF wijst erop dat helemaal geen amendementen nodig zijn wanneer de heer Langenkamp met een nota van wijzigingen komt. Het is zaak dat de toelichting op het stuk geen enkele vraag oproept. Verder moeten in het stuk geen verwachtingen worden gewekt, die niet gehonoreerd kunnen worden. Als uit de kwartaaloverzichten blijkt dat een onderwerp op korte termijn in de staten aan de orde komt, moeten initiatiefvoorstellen over hetzelfde onderwerp niet in behandeling worden genomen.

Hetzelfde geldt voor kwesties die bij de civiele rechter aanhangig zijn gemaakt.

Voor het overige kan de fractie van de VVD wel met het gewijzigde stuk instemmen dat zowel voor de klant als voor de staten zelf beter is.

De heer WIERINGA zegt dat de door hem aangedragen aanvulling niet in het herziene voorstel is opgenomen.

Het gaat erom dat wanneer een burgerinitiatief eenmaal is ingediend, PS of GS niet hetzelfde voorstel mogen indienen.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN vraagt of het voorstel van de VVD om aan onderdeel e van artikel 4 de woorden "of binnen afzienbare termijn zal worden genomen" toe te voegen, betekent dat een onderwerp over de statenperiode wordt heengetild.

De heer BOMHOF ontkent dit.

De heer ROUGOOR zegt dat het voorstel van de heer Wieringa hem niet helemaal duidelijk is.

De heer WIERINGA zegt dat het zijn bedoeling is dat wanneer een burgerinitiatief loopt, dit voorstel niet door PS of GS kan worden overgenomen. Hij wil voorkomen dat het werk van de initiatiefnemers dan voor niets is geweest.

De heer BOMHOF zegt dat een comité bij GS of PS het verzoek zal indienen om een bepaald onderwerp op de agenda te plaatsen. Daarover wordt beslist en de procedure is dan dat er eerst in de commissie en vervolgens weer in PS over wordt gesproken. Daarmee is het in principe al een voorstel van de staten, want zij doen daar iets mee. De mensen die het voorstel bij de staten hebben aangekaart, vertrouwen erop dat de staten er volledig aandacht aan besteden. Maar de staten nemen het initiatief over en werken het verder uit.

De heer WIERINGA vindt dat nu juist het probleem. Als het initiatief door GS of PS wordt overgenomen, wordt het nemen van initiatieven doodgeslagen.

De heer BOMHOF wijst erop dat burgerinitiatief alleen wil zeggen dat de burger de provincie laat

weten dat hij wil dat de provincie aan een bepaald punt aandacht besteedt.

De heer WIERINGA meent dat de burgers recht wordt gedaan wanneer het aan de burgers die er mee bezig zijn gegaan, verder wordt overgelaten. De staten moeten het initiatief niet van hen afnemen.

De heer LANGENKAMP zegt er zeer aan te hechten dat het voorstel in de komende statenvergadering wordt behandeld. Hij kan er ook akkoord mee gaan dat het stuk in de volgende commissievergadering opnieuw aan de orde komt en dat er dan over wordt gestemd.

Het voorliggende stuk is zo goed mogelijk aangepast aan de opmerkingen die in de vorige commissievergaderingen zijn gemaakt en spreker zou het bijzonder spijtig vinden wanneer nieuwe wijzigingen tot vertraging leiden. Maar er kunnen uiteraard amendementen worden ingediend, want het is de bedoeling de best mogelijke verordening tot stand te brengen.

De heer ROUGOOR meent dat het om een wijzigingsvoorstel gaat waarover in de statenvergadering kan worden besloten.

De heer BOMHOF zegt dat die afspraak bij deze is gemaakt.

De heer LOOMAN wijst erop dat het niet anders is dan bij een voorstel van het college: ook daarop kunnen in de statenvergadering amendementen ingediend waarover in dezelfde vergadering wordt besloten.

De heer LANGENKAMP vindt dat de goede routing.

De heer BOMHOF zegt dat omdat er in de staten draagvlak is voor de wijzigingen, het beter is dat de indiener van het voorstel die wijzigingen in de tekst aanbrengt, waaraan die tekst aan PS wordt voorgelegd.

De heer LANGENKAMP vraagt of het bij een nota van wijzigingen kan blijven, of dat er een herzien statenstuk moet komen.

Mevrouw ROZEMA zegt dat wanneer de staten een duidelijk besluit willen nemen, het zaak is met

een herzien statenstuk te komen. De simpelste manier om de wijzigingen opgenomen te krijgen is het huidige stuk in te dienen en dat te laten amenderen. Hiermee wordt ook discussie over een nogmaals herzien statenstuk voorkomen.

De heer LANGENKAMP zegt het huidige statenstuk te handhaven en de discussie in de staten af te wachten.

13. Brief van 10 maart 2004 van Agora-Europa over burgerinitiatief

De heer LANGENKAMP zegt dat als de Verordening burgerinitiatiefvoorstellen Drenthe is vastgesteld de volgende vraag is of er ook kaders moeten worden gesteld voor een beleid gericht op de ondersteuning van die burgerinitiatieven. In de brief van Agora worden enkele mogelijkheden genoemd, waaronder het bekendmaken en het houden van een miniconferentie. Het gaat erom dat in beleid wordt vastgelegd wat en hoe er ondersteund kan worden.

De volgende vraag is dan wie dat inhoudelijk gaat voorbereiden en wat daarbij de criteria zijn. Daarvoor kan de griffie een voorstel maken, dat in de volgende commissievergadering zal kunnen worden besproken.

De VOORZITTER begrijpt dat GroenLinks zelf geen keuze maakt.

De heer LANGENKAMP zegt dat eerst duidelijk moet zijn of PS een ondersteunend flankerend beleid willen. Als die vraag met ja wordt beantwoord, moeten de in de brief van Agora genoemde mogelijkheden in een voorstel uitgewerkt worden. Maar als er helemaal geen behoefte aan beleid op dit punt is, hoeft ook geen miniconferentie georganiseerd te worden en hoeft er geen beleidskader te worden geformuleerd.

De heer HOLMAN vraagt zich af of het wel juist is te discussiëren als er geen concreet voorstel is. Het CDA heeft geen behoefte aan uitwerking van een voorstel. Als de verordening is vastgesteld zijn er voorwaarden geschapen voor de burgers om iets te doen.

De heer BOMHOF zegt aan deze woorden niets te willen toevoegen.

De heer ROUGOOR is het ook met de heer Holman eens. Hij kan zich voorstellen dat er op het gebied van de communicatie iets wordt gedaan, maar de overige voorstellen uit de brief van Agora spreken hem niet aan.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt zich hierbij aan te sluiten. Als de burger weet dat de regeling bestaat, kan hij er gebruik van maken; daarvoor zijn geen conferenties nodig.

De heer LANGENKAMP zegt na deze reactie van de commissie geen enkele tijd te zullen steken in het schrijven van nadere voorstellen.

14. Statenstuk 2004-125; Verbreding actieprogramma informatie- en communicatietechnologie (ICT)

De VOORZITTER maakt de commissie attent op de brief van 18 mei met een gewijzigde pagina.

De heer DOHLE zegt het college op 4 februari al gefeliciteerd te hebben met het halen van de doelstellingen uit het programma.

Het voorliggende voorstel beoogt het gebruik van ICT te stimuleren en daarmee wellicht werkgelegenheidseffecten te creëren. Op 4 februari heeft de VVD hiermee al ingestemd, maar er daarbij wel op aangedrongen versnippering van het bedrag te voorkomen. Tevens is toen gewezen op spin-off-activiteiten, waarbij LOFAR als concreet voorbeeld is genoemd.

Het college kiest voor een andere weg: het verdeelt een bedrag van € 1,25 miljoen over tenminste 17 projecten, waarbij de maximale subsidie € 75.000,- is. Hiermee is het nauwelijks mogelijk enkele aspecten van ICT boven het maaiveld uit te tillen.

Het college mikt op structuurversterking en het direct of indirect bijdragen aan de werkgelegenheid, maar een concrete taakstelling ontbreekt. Spreker heeft op voorhand geen hoge verwachtingen van de concrete ideeën die met dit programma uit de markt kunnen worden gehaald. Er zijn in Nederland nogal wat subsidieprogramma's op het gebied van ICT: Noordelijke Innovatie Ondersteunings Faciliteit, Nederland gaat digitaal en het nieuwe ICT-programma van het Kompas. Hoe is de onderlinge relatie? In de subsidievoorwaarden is geen enkele voorwaarde opgenomen met betrekking tot de stapeling van

subsidies en die zou er toch op zijn minst moeten zijn.

Met het ICT-programma van het Ministerie van Economische Zaken kunnen bedrijven in de markt behoorlijk aan de bak komen en het Actie-programma is met name bedoeld om overheden en instellingen te stimuleren met projecten te komen.

Spreker is blij met het wijzigingsblad, waarmee de PBC is vervangen door een onafhankelijke beoordelingscommissie, maar de advisering moet niet beperkt worden tot de prioriteitstelling. De prioriteiten kunnen wel in het provinciehuis worden gesteld, maar daarnaast is ondersteuning en advies nodig om de kwaliteit, de innovatieve waarde en de realiteitszin van de ingediende voorstellen te bepalen.

Het is de vraag of de markt veel nieuwe en innovatieve projecten gaat opleveren en of de provincie zelf niet in staat is tot goede en productieve ideeën te komen. Spreker kan zich voorstellen dat domotica, het bieden van zorg op afstand, mede gelet op Kompas en de structuur in Drenthe een aandachtsveld wordt, maar met een subsidie van maximaal € 75.000,-- schiet dat niet erg op, tenzij het mogelijk is in Assen precies hetzelfde project gesubsidieerd te krijgen als in Odoorn enzovoorts. Spreker kan zich ook voorstellen dat alle voorraden van het Drents Museum die nu op de zolders staan, digitaal worden ontsloten. Daarvan kan een prima werkgelegenheidsproject worden gemaakt, zeker als daaraan lesprogramma's worden gehangen om leerlingen met de cultuur van Drenthe in aanraking te laten komen. Zo zouden ook de Drentse Encyclopedie en de kunstuitleen digitaal ontsloten en bijgehouden kunnen worden. Juist via de digitale snelweg kunnen vraag en aanbod van stageprojecten bij elkaar worden gebracht. Daarvoor moeten stagebedrijven die regelmatig stagiaires afnemen in een bestand komen en moeten die bedrijven regelmatig geïnfomeerd worden wat de stageperiodes zijn en welke typen van leerlingen dan beschikbaar zijn. Bovendien zou via zo'n bemiddeling de administratieve rompslomp bij de bedrijven kunnen worden weggehaald.

Spreker roept het college op meer in te zetten op een aantal grote en concrete projecten in plaats van het bedrag te versnipperen. Alle projecten zijn welkom en worden gehonoreerd tot het budget is uitgekeerd, hetgeen betekent dat nu kaf en koren

niet gescheiden worden, terwijl dat toch wel zou moeten gebeuren.

De heer JAKOBS is van mening dat in dit stuk ICT aan zo'n beetje alle beleidsterreinen van de provincie gekoppeld wordt. Behalve voor cultuur, onderwijs, zorg, toerisme en de arbeidsmarkt ziet het college mogelijkheden voor sport, welzijn, landbouw en verkeer en vervoer. Dat is een verbreding van het aandachtsveld zonder dat de kosten stijgen.

De PvdA wil de statenvoorstellen vooral bekijken vanuit een oogpunt van meetbaar en beoogd beleidseffect en in dit stuk ontbreken die SMART gemaakte doelstellingen. Het college wil concrete projecten realiseren, maar om hoeveel projecten gaat het dan?

Wordt voorafgaande aan de stimulering en vergroting van het ICT-gebruik een nulmeting gehouden en wordt ook gelet op de effecten van het gebruik van ICT? Waarover gaat het precies bij de term "groei van werkgelegenheid en versterking van de economische structuur van Drenthe"?

De plannen zijn goed en met de daarop door de heer Dohle aangebrachte aanvullingen is spreker het eens.

Mevrouw MULDER is blij dat er voor de onrendabele gebieden nu geld beschikbaar is.

Als tijdens de eerste tender blijkt dat de maximale subsidie in plaats van € 75.000,-- € 150.000,-- moet zijn, kan daar, na evaluatie, bij de volgende tender rekening mee worden gehouden.

De heer LANGENKAMP kan zich bij het uitstekende verhaal van de heer Dohle aansluiten.

Mevrouw NIEUWENHUIZEN zegt dat dit ook voor haar geldt.

De heer SCHAAP zegt dat hetgeen de heer Dohle beoogt, met deze tender kan worden gerealiseerd. De door hem genoemde voorbeelden van subsidieregelingen waaruit ICT-projecten gefinancierd kunnen worden, zitten vooral in de sfeer van midden- en kleinbedrijf (MKB), bedrijfsleven enzovoorts. Dat is de reden dat het college heeft gezegd dat mogelijkheden om extra op ICT in te zetten in ieder geval niet in die sectoren moet worden gezocht, maar in de sectoren die minder toegang tot al dergelijke regelingen hebben.

Zo is er in de cultuurwereld grote behoefte aan digitaliseringsprojecten; het gaat daarbij om het Drents Museum, het Drents Archief en nog een heel scala. Het zijn alleen geen heel grote en uitbundige projecten en daarom stelt het college voor het subsidiebedrag te maximaleren. De provincie moet niet zelf als projectontwikkelaar optreden, maar met deze tender wordt getracht aansluiting te zoeken bij wat de markt vraagt. Het wordt dan wel een heel breed werkveld, maar waarom zou dat erg zijn? Bij de ontwikkeling van ICT rondom LOFAR en de ontsluiting van bedrijventerreinen gaat het om heel grote projecten en daarmee komt Drenthe al heel lang boven het maaiveld uit.

Wat nu wordt voorgesteld is alleen een aanvulling op wat al loopt en de verwachting is dat er veel aanvragen zullen komen uit sectoren, die niet elke dag voorbijkomen.

Aan de Drentse Encyclopedie, het Drents Museum en de kunsttuin kunnen het Drents Archief, Drents Plateau en nog enkele instellingen worden toegevoegd die op het terrein van digitalisering allang bij de provincie hebben aangeklopt. Voor die projecten waren er tot nu toe geen mogelijkheden, want ze pasten niet in het MKB-verhaal dat enige maanden geleden is vastgesteld en er konden ook geen bijdragen uit het Kompas voor worden aangevraagd.

Via deze tender kunnen veel projecten boven water worden gehaald op terreinen die in dit huis niet vaak aan de orde zijn. In die zin is de tender een heel goede aanvulling op Kompas en de andere regelingen.

Het is van tevoren nooit bekend hoeveel projecten via een tender binnenkomen en daarmee is ook niet bekend wat het gaat opleveren. De Provinciale Beoordelingscommissie moet projecten beoordelen op wat ze opleveren, ook in termen van werk. Op grond daarvan wordt ook bepaald welke projecten bovenaan de lijst komen staan. Zo gebeurt het ook met Kompas-projecten. Met € 75.000,- kan niet een enorm domotica-project gestart worden, maar het kan een begin zijn. Het gaat er ook veel meer om dat alle partijen in die sector aan de slag gaan met ICT.

Spreker verwacht heel veel van deze tender, maar mocht die toch onvoldoende opleveren of niet voldoende kwaliteit in huis hebben dan moet hij onmiddellijk stopgezet worden.

TWEEDE TERMIJN

De heer DOHLE heeft gevraagd naar de relatie met andere subsidieregelingen en dan met name de "stapeling". In de verordening is daaraan geen restrictie gesteld.

Toen het om domotica ging, heeft hij gevraagd of een project zowel in de ene als de andere gemeente mag worden gedaan.

Spreker heeft de indruk dat de beoordelingscommissie wel degelijk ook naar de kwaliteit kijkt, maar als er drie heel goede en vijf minder goede projecten worden ingediend en er ook voor die vijf projecten nog geld is, kunnen die projecten op basis van dit actieprogramma niet tegengehouden worden. Moet daarom ook niet gelet worden op de innovatiewaarde van projecten?

Moeten de ICT-gerelateerde wensen van de staten als project in de tender meegenomen worden, of worden die sowieso uitgevoerd?

De gedeputeerde zegt wel dat Drenthe al boven het maaiveld uitsteekt, maar een van de conclusies uit het onderzoek naar de productiviteit van Drenthe was juist dat Drenthe achterblijft bij het goed gebruikmaken van ICT.

Als dit programma specifiek bedoeld is voor niet-MKB-bedrijven moet dit misschien wel met zoveel woorden worden gezegd.

Sprekers fractie had liever gezien dat er meer gerichte keuzes waren gemaakt. Het lijkt er nu op dat een bedrag van € 1,25 miljoen in de lucht wordt gegooid en dat wordt afgewacht wie het geld opvangt.

De heer SCHAAP zegt dat de sturing er wel enigszins in zit. Als de door de heer Dohle genoemde instellingen met goede plannen komen, kunnen zij voor deze tender in aanmerking komen. Hetzelfde geldt voor instellingen die eigenlijk nooit bij de provincie langskomen.

De kwestie van de stapeling zal spreker nog eens goed bekijken. In de regeling staat wel dat de instelling zelf 50% moet bijdragen en met meer projecten kan er sprake zijn van opschaling van het geheel.

Het gaat bij deze tender om niet MKB-bedrijven. Het MKB komt op andere wijze aan de orde. Spreker is er niet voor dat als er te weinig projecten worden aangemeld, alle aanmeldingen gehonoreerd worden.

Er moet objectief beoordeeld worden of een project bijdraagt aan de doelstelling en als dat niet het geval is, moet er gewoon "nee" gezegd kunnen worden.

De heer DOHLE zegt dat die voorwaarde dan nog wel toegevoegd moet worden.

Wat is het antwoord op de vraag of voor de ene gemeente exact hetzelfde project als voor een andere gemeente kan worden ingediend en of er dan verschillende beoordelingen kunnen volgen?

(De heer Harleman verlaat de vergadering.)

De heer JAKOBS had van het college wel zoveel verwacht dat het zou uitspreken binnen de eerste tender vijf projecten te realiseren vanuit een hoek die in het provinciehuis nog niet bekend was. Dat het Drents Archief en het Drents Museum een verzoek indienen, is te verwachten, want die stonden al op de deur te kloppen.

De heer SCHAAP zegt dat het kenmerk van een tender juist is dat het aan de markt wordt overgelaten. Daarbij kunnen instellingen natuurlijk wel enigszins gestuurd worden.

Aan het bestaan van de tender en de projecten die daarmee worden beoogd, zal uitgebreid aandacht worden gegeven. Hiermee wil de provincie voorkomen dat intermediairs en de bekende clubs als eerste voorbijkomen.

Spreker kan niet toezeggen dat er dus vijf projecten uit onbekende hoek worden gerealiseerd. De projecten moeten innovatief zijn, aan de kwaliteits-toets voldoen en goed zijn voor de werkgelegenheid. Als projecten daaraan niet voldoen, zouden aanvragen moeten kunnen worden afgewezen.

Hij zal bekijken of dit in juridische zin ook echt mogelijk is.

Het antwoord op de vraag of het mogelijk is in de ene gemeente hetzelfde project uit te voeren als in een andere gemeente, moet spreker schuldig blijven.

De heer EIJKELENBOOM zegt dat als het om het MKB gaat voor de stapeling in principe de Europese regelgeving geldt. Maar de doelgroep van deze tender is nu juist niet het MKB.

Op grond van artikel 2 kunnen intermediairs en adviesbureaus geen aanvraag indienen.

De heer DOHLE stelt er prijs op dat het stuk de B-status krijgt; hij heeft dan de mogelijkheid in de statenvergadering een amendement in te dienen.

De VOORZITTER zegt dat de status is veranderd in B.

15. Voorstel van de fractie van Drents Belang tot privatisering van de Productgroep Wegen en Kanalen van de provincie

De heer WIERINGA vraagt de behandeling van dit agendapunt en agendapunt 17 op te schorten tot de volgende vergadering. Hij voelt er niet voor die punten nu nog te behandelen.

De heer LOOMAN lijkt het beter nu even door te pakken.

De heer WIERINGA wijst erop dat niet is voldaan aan zijn verzoek om agendapunt 15 naar voren te halen. Na zo'n lange vergadering kan hij er niet serieus meer over praten.

De heer LOOMAN zegt om half negen 's avonds echt nog wel serieus te kunnen praten.

De heer DIJKS wijst op de reactie van het college op het voorstel. Hebben de fracties er na die reactie nog de behoefte aan dat het punt opnieuw wordt geagendeerd?

De heer HOLMAN vindt een reactie van het college geen argument om een voorstel niet meer te bespreken.

De heer VEENSTRA zegt dat zijn fractie dit punt graag nu wil bespreken. Maar als de indiener van het voorstel het niet wil behandelen, moeten de andere fracties zich terughoudend opstellen.

De heer WIERINGA vindt die constatering terecht.

De VOORZITTER constateert dat de agendapunten 15 en 17 hiermee zijn afgevoerd. Het Presidium zal zich over de zaak buigen.

16. Brief van 15 april 2004, kenmerk 15/8.3/2004003645, inzake overzicht van stand van zaken van gedane toezeggingen in vergaderingen van provinciale statencommissies 2003 tot en met januari 2004

De voorzitter constateert dat de opgenomen toezeggingen zijn afgehandeld.

17a. Hempflax

De heer LANGENKAMP zegt dat het niet alleen om Hempflax maar om de hennepsteelt in het algemeen gaat. GroenLinks heeft hierover vragen gesteld, die door het college zijn beantwoord. In de staten van Groningen is een motie aangenomen over de teruglopende werkgelegenheid in de Veenkoloniën en de rol die de hennepsteelt bij het opvangen daarvan kan spelen. Die motie is aan de fracties gemaild.

Een van de redenen waarom het college van Groningen die motie wilde overnemen is dat het wil trachten de productieprocessen die in ontwikkeling zijn, waarbij onder andere de Noordelijke Ontwikkelingsmaatschappij is betrokken, zo snel mogelijk operationeel te doen zijn. Door die productieprocessen wordt de toegevoegde waarde van de hennep vergroot.

Spreker hoort graag of de andere fracties deze motie kunnen onderschrijven. Zo ja, dan zal hij haar in de komende statenvergadering indienen. Die motie kan dan een hamerstuk worden, want de discussie is al gevoerd. Het gaat er nu om om samen met PS van Groningen dit alternatief in de Veenkoloniën een steuntje in de rug te geven.

De heer VEENSTRA zegt hierover eerst nog in gesprek te willen gaan met de fractieleden die lid zijn van de Statencommissie MWG.

De heer DOHLE zegt dat dit ook zijn insteek is. Het staat GroenLinks overigens vrij een motie in te dienen.

De heer LANGENKAMP vraagt of de commissieleden de motie dan nog niet gezien hebben.

De heer VEENSTRA antwoordt haar wel te hebben gezien, maar daarover nog niet met zijn fractie te hebben gesproken.

De heer WIERINGA zegt de motie nog niet te hebben gezien.

De heer LANGENKAMP zegt tot elk overleg bereid te zijn, want zijn doel is een zo breed mogelijk ondersteunde motie in te dienen.

18. Sluiting

De VOORZITTER dankt alle aanwezigen voor hun geduld en hun inbreng tijdens deze marathonvergadering en hij sluit de vergadering om 20.40 uur.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie van 8 september 2004.

,voorzitter

,commissiegriffier

TOEZEGGING

gedaan in de vergadering van de Statencommissie Bestuur, Financiën en Economie, gehouden op 19 mei 2004 in het provinciehuis te Assen.

Pagina

- 4 De heer DIJKS zegt toe dat, indien ze gevonden worden, de heer Langenkamp de criteria voor het houden van een hoorzitting zal ontvangen.
- 15 De heer SCHAAP zegt toe te laten uitzoeken of het waar is wat mevrouw Pannekoek zei over de gevolgen van het met een jaar uitstellen van de ASV.
- 15 De heer SCHAAP zegt toe dat het college met een voorstel komt over de jaarlijkse rapportage van gesubsidieerde instellingen.
- 15 De heer SCHAAP zegt toe de door de VVD voorgestelde wijzigingen van de ASV serieus te bekijken.
- 19 De heer DIJKS zegt toe dat de staten te zijner tijd de resultaten van de acties die met betrekking tot de afschaffing van de verstrekking van hypotheeklen in gang zijn gezet, teruggekoppeld krijgen.
- 20 De heer DIJKS zegt dat binnenkort van gedachten kan worden gewisseld over de aanbevelingen van de werkgroep uit de Statencommissie BFE en de reactie van het college daarop.
- 21 De heer DIJKS zegt toe dat alle aanbevelingen van de accountant worden overgenomen, maar dat het college de volgorde van uitvoering ervan bepaalt.
- 21 De heer DIJKS zegt toe dat de staten zullen horen wat het college ten aanzien van de bestuursrapportage heeft besloten.
- 22 De heer DIJKS zegt een schriftelijk overzicht toe van hoe de personeelsformatie zich ten opzichte van 2003 heeft ontwikkeld.
- 22 De heer DIJKS zegt toe dat de staten het horen wanneer jaarverslag en jaarrekening op verschillende personeelsformaties uitkomen.
- 30 De heer DIJKS zegt toe dat het overzicht waaruit blijkt hoe het personeelsbestand van de provincie Drenthe zich verhoudt tot dat van andere provincies, voor de behandeling van de Voorjaarsnota aan de staten verstrekt zal worden.
- 33 De heer DIJKS zegt toe dat wanneer het mogelijk is, de staten de actualisatie van de middelen uit de saldireserve met een doorkijk naar 2007/2008 voor de begroting 2005 zullen ontvangen.
- 40 De heer SCHAAP zegt toe de kwestie van de stapeling nog eens goed te zullen bekijken.
- 41 De heer SCHAAP zal bekijken of het in juridische zin mogelijk is aanvragen voor projecten af te wijzen als die niet voldoen aan de criteria innovatief, kwalitatief en goed voor de werkgelegenheid.

De heer HOEKSTRA (namens Milieufederatie).

Inbreng Milieufederatie Statencommissie BFE 18 mei 2004/subsidiesystematiek

Ik wil graag enige woorden tot u richten over voorstellen t.a.v. de subsidiesystematiek. Dit ter aanvulling op de brief die de groene organisaties aan het college hebben gestuurd.

Twee jaar geleden zijn de groene organisaties en de daaraan gekoppelde provinciale subsidiesystematiek doorgelicht.

De conclusies uit dit onderzoek waren kort gezegd:

- De instellingen zijn goed op weg met het resultaat en projectmatig werken en verantwoorden.
- Ook is toen positief geoordeeld over de prestaties, onder meer door navraag bij "klanten", zoals Berenschot ze noemde.
- Ten aanzien van de provincie is gesteld dat deze beter op een rij zou kunnen zetten waarom zij deze organisaties subsidieert.
- Verder is geconstateerd dat de provincie nog flinke stappen te gaan heeft in de inrichting van een meer vraaggerichte benadering.

Naar aanleiding van de Berenschotevaluatie is er in de staten ook gesproken over het specifieke karakter van het werk van de groene organisaties.

Daarbij is de zelfstandige positie van de natuur- en milieuorganisaties als stem voor natuur en milieu ook erkend en is er waardering uitgesproken voor de wijze waarop daaraan invulling wordt gegeven. Voor verbeteringen van de subsidiesystematiek hebben wij op verzoek destijds ideeën aangedragen, die we graag met het college zouden willen bespreken. Wij zouden daarover nog steeds graag het gesprek willen openen.

Daarna is het twee jaar stil geweest totdat de voorliggende subsidienota in onze bus rolde. Dat betekent niet dat wij in die tijd stil hebben gezeten. Wij hebben in die tijd verdere stappen genomen in de door college gewenste richting en onze administratieve organisatie daarop aangepast.

Ons werk wordt op dit moment in meer dan 30 producten en projecten begroot en verantwoord en hierover vindt ook regelmatig overleg met de provincie plaats. Van inputfinanciering is in die zin geen sprake; vragen worden doorgenomen en ook gehonoreerd en we worden ook afgerekend op resultaten.

In het beeld en de toon die de nota over het werk van gesubsidieerde instellingen schetst, herkennen wij ons dan ook niet.

In de voorstellen van de nota zitten wel fundamentele punten die ons werk in het hart raken. Dit betreft vooral:

- de opdrachtgeverrol en de vermarkting die het college wil hanteren bij het gesubsidieerde werk
- het teruggaan van een meerjarig naar een éénjarig subsidiestelsel.

Wij hebben in onze brief gereageerd op deze voor ons nogal ingrijpende voorstellen. Allereerst zijn wij van mening dat u duidelijk onderscheid moet maken tussen enerzijds opdrachtgever/-nemer en anderzijds subsidierelaties. Deze moeten in onze visie niet door elkaar worden gehaald zoals in de nota en in de concept-ASV nu gebeurt.

Een voorlopersrol of belangenbehartigersfunctie laat zich bijvoorbeeld niet in opdrachtgever/-nemer termen uitdrukken.

Wij vragen u daarom in de nota en ASV subsidierelaties en opdrachtgever/nemer-relaties veel duidelijker van elkaar te onderscheiden.

Daarnaast hebben wij zorgen over het voorstel uitsluitend over te gaan tot eenjarige subsidieverlening. Het belangrijkste deel van ons werk bestaat uit meerjarenprogramma's.

Voor het ontwikkelen van projecten en het vervullen van de basistaken van een organisatie heb je een vaste kern. Professionele organisaties moeten ook langjarige verplichtingen kunnen aangaan. Voor projectfinanciering gelden vaak al vele onzekerheden. Als organisatie lopen we grotere risico's als er geen meerjarentoezeggingen voor de basis van ons werk mogelijk zijn.

Wij vragen u daarom het voorstel om uitsluitend over te gaan tot eenjarige subsidiëring niet over te nemen en meerjarige subsidieverlening, bijvoorbeeld op basis van meerjarenprogramma's, mogelijk te maken.

Opvallend is dat één van de oorspronkelijk uitgangspunten van invoering van de meerjarige budget-systematiek, namelijk de vermindering van administratieve lasten, in het geheel niet meer in de nota lijkt voor te komen. Dat lijkt ons - lezende de nota - echter wel een belangrijk punt.

Wij vragen u de administratieve lasten van éénjarige subsidieverlening en de extra ambtelijke capaciteit die jaarlijkse, vraaggerichte en projectmatige sturing vanuit het provinciehuis vraagt, in uw overwegingen een rol te laten spelen.

Betekent dit dat wij uitsluitend kritiek hebben op de voorstellen en de nota?

Nee, dat niet. Resultaatgericht werken en prestaties meetbaar en afrekenbaar maken spreken ons wel aan, evenals gezonde uitwisseling van vraag en aanbod.

Wij vragen u echter de bovenstaande zorgpunten wel mee te nemen in behandeling van het voorstel en de ontwikkeling van de subsidiesystematiek.